

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ**

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри,
д.н. держ.упр., проф.
_____ Н.В. Бондарчук
« _____ » лютого 2022 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за освітньо-професійною
програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»**

на тему:

**УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Здобувач

Британ О.М.

**Науковий керівник,
д.н. держ.упр., проф.**

Бондарчук Н.В.

Дніпро – 2022

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**Факультет** менеджменту і маркетингу**Кафедра** менеджменту, публічного управління та адміністрування**Спеціальність** 281 «Публічне управління та адміністрування»**Освітня-професійна програма:** «Публічне управління та адміністрування»**Освітній ступінь:** «Магістр»**ЗАТВЕРДЖУЮ**Зав. кафедри _____
« _____ » _____ 20 р.**ЗАВДАННЯ****на дипломну роботу здобувачу****Британ Оксані Миколаївні**

- 1. Тема роботи** «Удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування»
- 2. керівник роботи** Бондарчук Н.В., д.н.держ.упр. зав. каф.
затверджені наказом ректора ДДАЕУ від «__» листопада __ 20__ р. № ____.
- 3. Строк подання студентом роботи** – 07 лютого 2022 року.
- 4. Вихідні дані до роботи** річні звіти, виробничо-фінансові плани, бухгалтерська документація, літературні джерела.
- 5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** 1. Теоретичні основи інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. 2. Практика інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. 3. Напрями удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. Висновки.
- 5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).**
  1. Схема інформації прямого зв'язку..
  2. Схема інформації зворотного зв'язку.
  3. Комплекс завдань інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування.
  4. Напрями реалізації державної інформаційної політики в Україні

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 16 жовтня 2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні основи інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування	Жовтень 2020	
2	Практика інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування	Листопад 2020 - квітень 2021	
3	Напрями удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування	Вересень – листопад 2021	
5	Написання висновків та пропозицій	Грудень 2021	
6	Оформлення дипломної роботи	Січень 2022	

Студент _____
(підпис)

Британ О.М.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Бондарчук Н.В.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування»

Дипломна робота: 79 с., 10 рис., 4 табл., 62 літературних джерела.

Метою дипломної роботи є розробка рекомендацій щодо удосконалення інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування.

Об'єкт дослідження – процес інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти удосконалення інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування.

Методи дослідження – В ході дослідження використовувалися системний та структурно-функціональний підходи. Для аналізу проблеми дослідження було застосовано комплексний підхід з метою проведення аналізу явища, яке досліджується.. Важливу роль у процесі дослідження відіграють такі загальнонаукові методи, як порівняльний аналіз, синтез, аналогія, які дозволили проаналізувати існуючу практику інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування та удосконалювати потенціал інформатизації органів влади

В результаті проведених досліджень визначено теоретико-методичні положення щодо удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування.

Результати впроваджено у діяльність Брагинівської селищної ради.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

Інформація, інформаційне забезпечення, державна інформаційна політика, органи місцевого самоврядування

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

Информация, информационное обеспечение, государственная информационная политика, органы местного самоуправления

KEYWORDS

Information, information support, state information policy, local governments

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	3
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	9
1.1. Інформація у діяльності органів місцевого самоврядування	9
1.2. Інформаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування: значення та зміст	18
1.3. Державна інформаційна політика – створення єдиного інформаційного простору	25
Висновок до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	33
2.1. Іноземний досвід інформаційного забезпечення публічних органів влади	33
2.2. Загальна характеристика діяльності Брагинівської сільської ради	41
2.3. Оцінка ефективності системи управління інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування	47
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	56
3.1. Створення концепції інформаційної системи органів місцевого самоврядування	56
3.2. Удосконалення системи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування	58
3.3. Напрями удосконалення механізмів реалізації державної інформаційної політики в Україні	62
Висновки до розділу 3	66
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	79

ВСТУП

Актуальність теми. Нині у всьому світі зазначено, що інформація є, безсумнівно, найважливішим засобом організації та регулювання приватного та суспільного життя людей, однією з форм закріплення та розподілу наявних та отримуваних знань. Інформація як сукупність будь-яких відомостей, даних, факторів, характеристик про відповідні предмети, процеси, явища, відносини, події і т.д., зібрані і систематизовані в придатну для використання форму, становить основу управління

Управлінські процеси - це не що інше, як пошук, фіксація, аналіз, оцінка, поширення соціальної інформації, тобто тієї інформації, яка пов'язана з відображенням та перетворенням різних форм життєдіяльності людей. Безсумнівно, необхідна відповідна інформаційна підтримка правильного контролю та аналізу безлічі важливих факторів та знаходження оптимальних управлінських рішень. Отже, у осіб, які приймають управлінські рішення, так осіб, які їх готують має бути доступ до достовірних та повних даних про стан діяльності місцевого самоврядування.

Безсумнівно, одним із складних завдань є інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування. Пов'язано це з кількома причинами. По-перше, різко збільшився потік інформації, яка надходить до органів місцевого самоврядування. По-друге, зростає необхідність якіснішої обробки інформації.

Отже, тільки за умови вдосконалення інформаційних технологій, широкого їх впровадження та використання можливе виконання завдань, які висувуються до процесів управління органів влади. Це вимагає шукати нові шляхи та методи організації обробки інформаційних потоків.

В даний час проблема інформатизації привертає увагу як вітчизняних, так і зарубіжних вчених та розкривається в багатьох публікаціях. Низка проблем інформаційного забезпечення органів публічної влади

висвітлювалася у працях В. Бакуменка, Л. Донець, В. Дорофієнка, Я. Клейнера, Г. Климовицької, Т. Куценко, В. Степанова та інших науковців.

Серед зарубіжних науковців розробленню питань удосконалення функцій і організаційної структури зв'язків із громадськістю велику увагу надавали Г. Брум, Ф. Буарі, Дж. Груніг, Д. Карб, М. Кольєр, Л. Матра, М. Менчер, К. Спайсер, М. Томас, Р. Харлоу, Р. Хіт.

Ефективне функціонування будь-якої управлінської структури базується на широкому використанні сучасних технічних способів обробки інформації та методів організації технологічних процесів, пов'язаних із інформаційними потоками.

Отже, основний проблемою подальшого розвитку ефективності управління в органах місцевого самоврядування є вдосконалення та комплексне використання інформаційних технологій, спрямованих на останні досягнення електронної техніки та сучасних засобів зв'язку.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо удосконалення інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання дослідження:

- вивчення теоретичних засад інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування;
- визначення основних завдань та положень державної інформаційної політики;
- проаналізувати іноземний досвід інформаційного забезпечення публічних органів влади;
- дослідити практику інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування;
- запропонувати напрями вдосконалення інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування.

Об'єкт дослідження – процес інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти удосконалення інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування.

Методи дослідження. В ході дослідження використовувалися системний та структурно-функціональний підходи. Для аналізу проблеми дослідження було застосовано комплексний підхід з метою проведення аналізу явища, яке досліджується.. Важливу роль у процесі дослідження відіграють такі загальнонаукові методи, як порівняльний аналіз, синтез, аналогія, які дозволили проаналізувати існуючу практику інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування та удосконалювати потенціал інформатизації органів влади

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти щодо формування та проведення комунікативної політики в Україні, наукові праці вітчизняних, зарубіжних вчених-управлінців, а також звітні дані Брагинівської сільської ради.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробці теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. Наукова новизна отриманих результатів полягає у наступному:

- удосконалено організаційно-методичний механізм інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування шляхом розробки Проекту Програми інформатизації ;
- уточнено сутність та структуру інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування.

Практична значимість дослідження полягає в можливості застосування розробленого механізму щодо вдосконалення інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування у практику управління Брагинівської селищної ради.

Апробація результатів роботи. Основні теоретичні положення і практичні результати дипломного дослідження доповідались та обговорювались на X Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції „Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи” (м. Дніпро, 2021 р.), IX науково-практичній інтернет-конференції „Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації” (м. Дніпро, 2021 р.)

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, додатків, списку використаних джерел, що нараховує 74 найменування, містить 4 таблиці, 9 рисунків, 4 додатка. Основний зміст дипломної роботи магістра викладено на 81 сторінці друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1.1. Інформація у діяльності органів місцевого самоврядування

Усі питання, пов'язані із збільшенням ефективності діяльності набувають особливої важливості. Це пов'язано з тим, що нині відбувається становлення місцевого самоврядування як інституту народовладдя. Безсумнівно для цього, потрібна відповідна інформаційна основа щоб процес управління місцевим самоврядуванням був ефективним.

Найважливішим ресурсом розвитку у сучасних умовах стає інформація. В останні десятиліття відбулися значні зміни у галузі інформаційних технологій. Інформаційна сфера стала системоутворюючим фактором життя місцевих спільнот. Наявний інформаційний простір вирішальним чином впливає на життя муніципальних утворень. При цьому важливим ресурсом інвестиційної привабливості муніципальних утворень, забезпечення інноваційного розвитку територій виступає саме інформація.

Історія виникнення терміну «інформація» пов'язана з одним із помітних досягнень ХХ століття, а саме створення К. Шенноном у 1947-1948 роках сучасної теорії інформації, яка розпочала своє практичне входження в життя людини через теорію зв'язку, а потім прийшла практично у всі сфери його діяльності, у тому числі й у філософські науки [62].

З латинської мови «інформація» перекладається як: «повідомлення про що-небудь» [60].

Перші згадки терміну «інформація» зустрічається у ХХ столітті. Так, Д Ушаков визначав інформацію як: «повідомлення, що інформує про положення справ або чиеї-небудь діяльності, відомості про що-небудь» [48].

Будь-яка інформація має три основні параметри, у відповідності із теорією Шеннона:

- зміст;
- кількість;
- цінність [62].

Найбільш функціональний та плідний розвиток проблема «інформації» отримала у межах теорії інформації та кібернетики. Залежно від повсякденного чи теоретичного зв'язку її застосування, виділяється декілька основних підходів: науково-технічний; філософський; соціально-гуманітарний. Понад те, у межах зазначених підходів даються різні трактування «інформації».

Тлумачний словник С.І.Ожегова визначає інформацію як «відомості про навколишній світ, протікають у ньому процесах, що сприймаються людиною або спеціальним пристроєм, а також повідомлення, які повідомляють про стан справ, про стан чогось» [44]

Засновник науково-технічного підходу Р. Хартлі сформулював кількісне визначення інформації, яке передається каналами зв'язку. Кібернетик Н. Віннер визначив, що інформація-це не енергія і не матерія, а визначення змісту, отриманого від зовнішнього світу у процесі пристосування до нього [48].

Інформація за Н. Віннером – це та інформація, яка є новою, вона активно взаємодіє із середовищем, у результаті досягається збільшення знань; вона може бути використана для ухвалення управлінських рішень [48].

К. Шеннон і У. Уіверс у своїй роботі дали статистичне визначення інформації, що стало основою сучасних теорій і техніки обробки, передачі та зберігання інформації. Теорія К. Шеннона пов'язана з поняттями «ентропія» та «зв'язок». Інформацією визнається тільки повідомлення, які передаються, зменшують невизначеність у одержувача інформації, пов'язано необхідністю вибору з двох і більше можливостей.

Вважаємо, інформація є не стільки сукупністю відомостей, скільки сукупністю символів, що підлягають декодуванню. Розпізнання дозволяє

зняти невизначеність, ентропію у вигляді вибору, здійснюваного одержувачем інформації.

У доктринальній юридичній літературі «інформація» трактується як: існуюче у вигляді повідомлення відомості, призначені для використання у процесі життєдіяльності людини, суспільства, держави; «зафіксований у матеріальній чи ідеальній формі та характеризуючи факти навколишньої дійсності результату його сприйняття людиною; будь-які значення об'єктивної дійсності, отримані суб'єктом у процесі участі у суспільних правовідносинах, здатні змінити їх характер; будь-які відомості, дані-відомості, отримані лише певним шляхом та придатні для постійного зберігання, передачі та автоматизованої обробки [48].

Досліджуючи поняття інформації М.В. Колеснікова виділяє такі ознаки інформації: не матеріальність; незалежність її від носія; сприймання; суб'єктивна цінність; універсальність, загальність [37]

Отже, поняття інформації передбачає наявність принаймні трьох об'єктів. До них відносять: джерела інформації, споживачі інформації та передавальне середовище.

Закон України «Про інформацію» спрямований на регулювання взаємовідносин в інформаційній сфері, відносить інформацію до об'єктам права та дає таке визначення: «Інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді» [52].

Основними цілями захисту інформації, згідно із Законом, є:

- запобігання витоку, розкрадання, спотворення, підробки інформації;
- забезпечення безпеки особистості, держави, суспільства;
- запобігання несанкціонованим діям зі знищення, спотворення, блокування інформації; захист конституційних прав громадян на збереження особистої таємниці та конфіденційності персональних даних;
- збереження державної таємниці, конфіденційності документованої інформації.

При розкритті значення поняття «інформація» слід розглянути класифікацію. низці словникових джерел проводиться її класифікація.

Інформація може бути класифікована наступним чином:

- за ступенем упорядкованості;
- формою закріплення;
- за доступністю.

Відповідно до Закону «Про інформацію», виділяють такі категорії інформації: інформація про фізичну особу; інформація довідково-енциклопедичного характеру; інформація про стан довкілля; інформація про товар; науково-технічна інформація; податкова інформація; правова інформація; статистична інформація; соціологічна інформація; інші види інформації [52].

У будь-яких сферах життєдіяльності людини, інформація виступає головним засобом організації своєї роботи. Все набуває нового об'єму, нових фарб, складаються нові цінності, щодня у світі. Але для розвитку місцевого самоврядування, злагодженого роботи в цій галузі, необхідна вдосконалена інформаційна основа.

З точки зору забезпечення завдань системи місцевого самоврядування інформацію класифікують за такими ознаками:

- інформація прямого зв'язку;
- інформація зворотного зв'язку.

Схема інформації прямого зв'язку наведена на рис. 1.1

Вже не піддається сумніву, що якісно сформований зворотній зв'язок становить основу розвитку систем і допомагає їм пристосуватися до умов, які швидко змінюються.

Ефективно діючий зворотній зв'язок в системі інформаційної взаємодії органів місцевого самоврядування та громади відіграє важливу функцію, за допомоги якої доноситься думка громадян до органів влади. На рис наведено схему інформації зворотнього зв'язку.

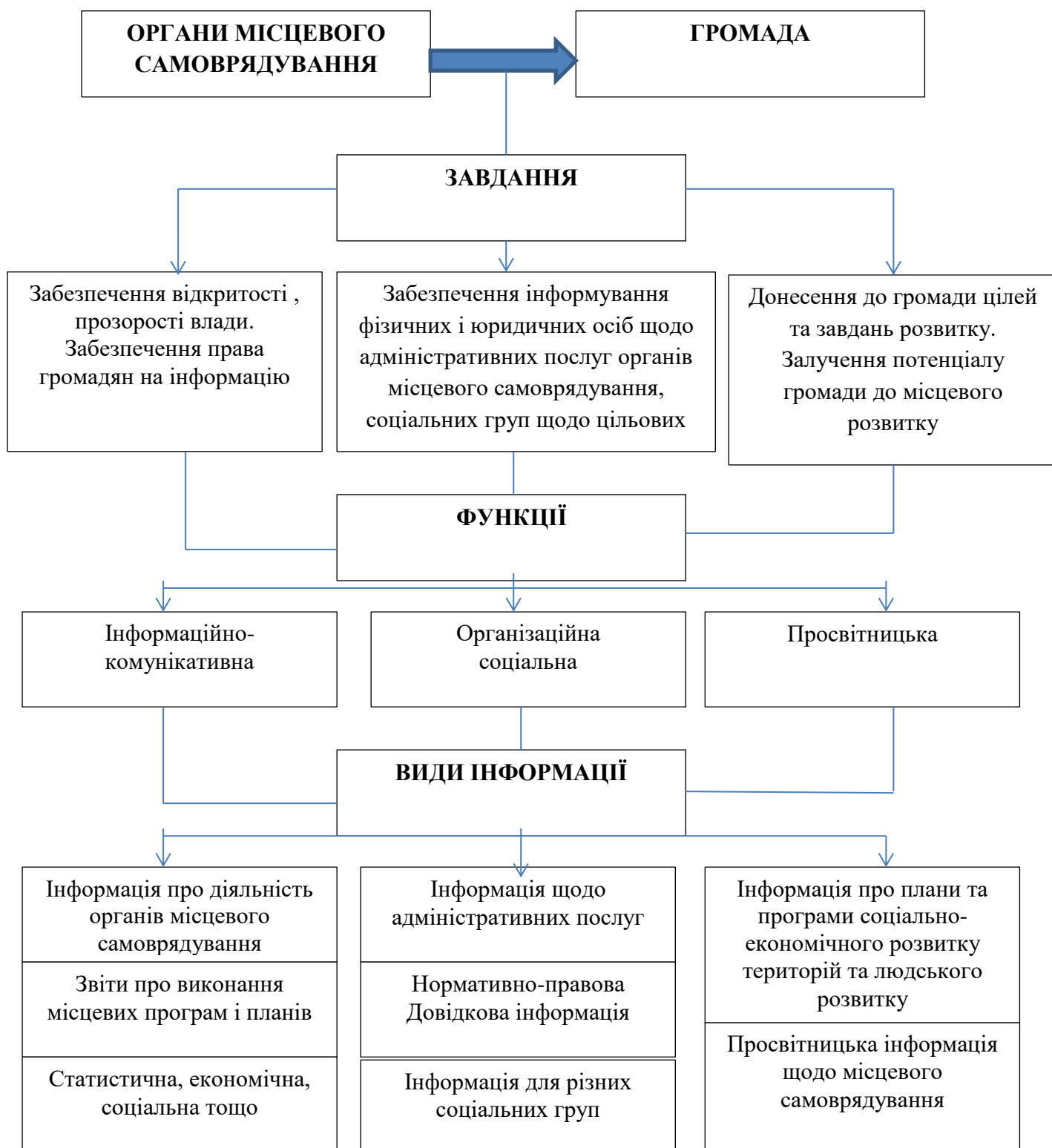

Рис. 1.1. Схема інформації прямого зв'язку

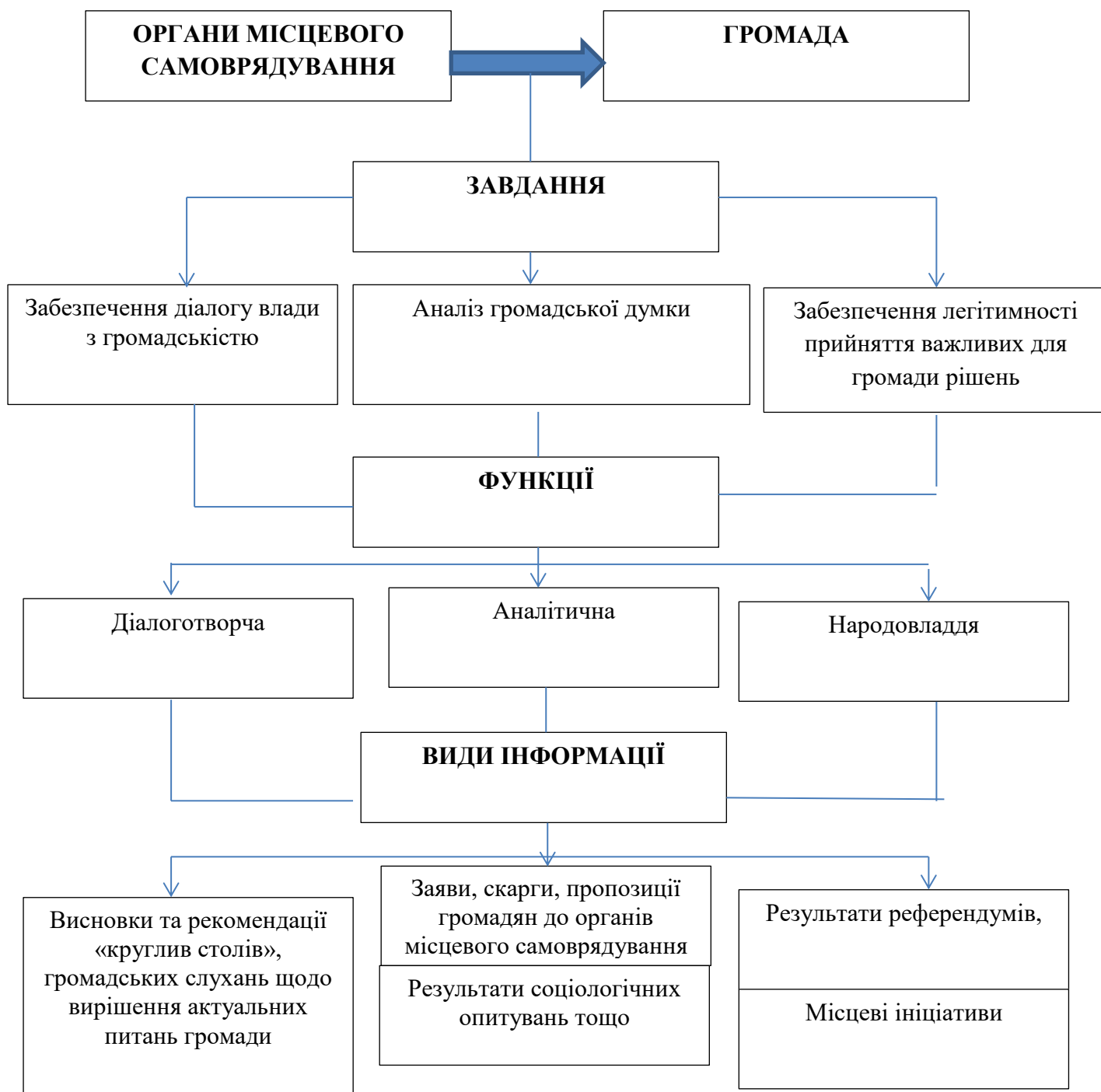

Рис. 1.2. Схема інформації зворотного зв'язку

Потреба інформації різних суб'єктів і ланок управління неоднакова і визначається тими завданнями, які вирішує у процесі управління той чи інший суб'єкт, керівник, працівник управлінського апарату.

Вона залежить також від масштабу та важливості прийнятих рішень (Чим масштабніше і важливіше рішення, тим більша за обсягом і різноманітна

за змістом інформація необхідна для його підготовки та прийняття), кількості та характеру керованих, регульованих параметрів, кількості варіантів можливого стану та поведінки керованого об'єкта, величини та різноманітності внутрішніх та зовнішніх впливів, кількості та якості показників, які характеризують результати функціонування цієї системи.

Безперечно, управління не може найефективніше здійснюватися без достатньої оперативної, надійної, своєчасної та достовірної інформації. Інформація є основою управлінського процесу, і тому, наскільки вона досконала, багато в чому залежить якість управління.

Інформаційна діяльність керівника вимагає від нього чіткої організації процесу збору, аналізу та обробки інформації, причому він повинен вміти визначати важливість або другорядність вступника інформації. Досвідчений фахівець також має вміти впорядковувати комунікації та обмін інформацією в рамках керуючого об'єкту.

Інформація виступає складовою ланкою у процесі управління. На основі обробки необхідної та достатньої кількості інформації приймається те чи інше управлінське рішення.

Слід зазначити, що в управлінні відбувається взаємодія не з усією інформацією, а тільки з тією, яка найбільш потрібна для формування та реалізації керуючих впливів. Це дозволяє приймати вірне та найбільш оптимальне рішення. А від правильності обраного рішення залежить весь управлінський процес, який буде проводитися надалі. Йдеться про управлінську інформацію.

Управлінська інформація - це частина соціальної інформації, яка виділена з її загального масиву за критеріями придатності до обслуговування муніципально-правових процесів формування та реалізації управляючих впливів.

У той же час, вся управлінська інформація має відповідати вимогам, таким як: актуальність; достовірність; достатність; доступність; автентичність.

Розглянемо кожне з них. Актуальність управлінських рішень полягає в тому, що зібрана інформація є новою, відрізняється оперативністю збору та передачі, новизною є сучасною та об'єктивною і може сприяти ефективному вирішенню проблем.

Достовірність інформації визначається її здатністю охоплювати і відображати факти, події та особливо причини їх виникнення та взаємозв'язки. Її отримання являє собою дуже складний пізнавальний та аналітичний процеси, що вимагають залучення фахівців та використання сучасних наукових процедур. Позначення того, що інформація отримана по цілому ряду системно пов'язаних питань, глибоко і повно розкриває досліджуваний процес, а саме його внутрішні джерела, рушійні сили та зовнішні детермінанти, які характеризують процес в цілому, містить передумови для прогнозування та моделювання можливих нових станів даного процесу розцінюється як достовірність інформації.

Достовірність інформації повинна відображати чіткість інформації та її новизну, відповідати всім сучасним вимогам.

Доступність інформації пов'язана з її відкритістю, гласністю, можливістю її оперативного отримання у конкретному необхідному обсязі. Часто інформація є, але вона закрита та використовується дуже вузьким колом посадових осіб. Відповідно слід відмітити, що коефіцієнт корисної дії інформації дуже низький, у разі.

Автентичність обумовлює текстуальний та словесний вираз інформації у зрозумілій для людей формі, відповідність їх пізнанням у цій сфері. Саме завантаженість інформації різними вузькоспеціальними термінами чи іноземними, рідко вживаними словами ускладнює розуміння та практичне використання інформації.

Автентичність інформації служить для людей, щоб люди могли описати словами у зрозумілій формі, що їм потрібно.

З метою задоволення потреб користувачів у інформації, яка необхідна для діяльності місцевих органів влади створюється інформаційна система

місцевого самоврядування. У сфері місцевого самоврядування процеси інформаційного забезпечення повинні бути регульованими. Цей процес охоплює сфера правового регулювання інформаційного забезпечення місцевого самоврядування.

Різноманітна та різноманітна інформація, яка циркулює в органах місцевого самоврядування може відноситися до економічного, соціального, суспільного сану. Інформація цих видів має самостійну цінність також для нижчих управлінських структур, коли вони виступають у межах своєї компетенції. Крім того, вона є основою для формування нормативних документів.

Необхідні відомості можуть бути у законах, інших нормативних актах, листах, довідках, зведеннях, аналітичних оглядах, юридичних рішеннях тощо. Ці відомості, будучи зібраними, систематизованими і перетвореними на придатну для використання форму, відіграють в управлінні виняткову та важливу роль. Види нормативно-правових актів, які регулюють взаємовідносини в інформаційній сфері наведено на рис.

Усі види інформації, необхідної для управління утворюють інформаційну систему – організаційно оформлену сукупність видів інформації, каналів зв'язку та технічних засобів, що забезпечують взаємозв'язок між елементами системи управління з метою її ефективного функціонування та розвитку.

Механізми інформаційної взаємодії реалізуються за допомогою інформаційної інфраструктури та комунікативних засобів донесення інформації. Основні механізми взаємодії наведено в додатку А.

1.2. Інформаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування: значення та зміст

Інформаційне забезпечення є однією з найважливіших складових системи державного управління. Грамотний підхід до вирішення цього питання дозволяє якісно покращити сам процес управління, що, зрештою, дозволяє більш ефективно використовувати місцеві ресурси, знімати соціальну напруженість у суспільстві, підвищувати довіру населення до влади.

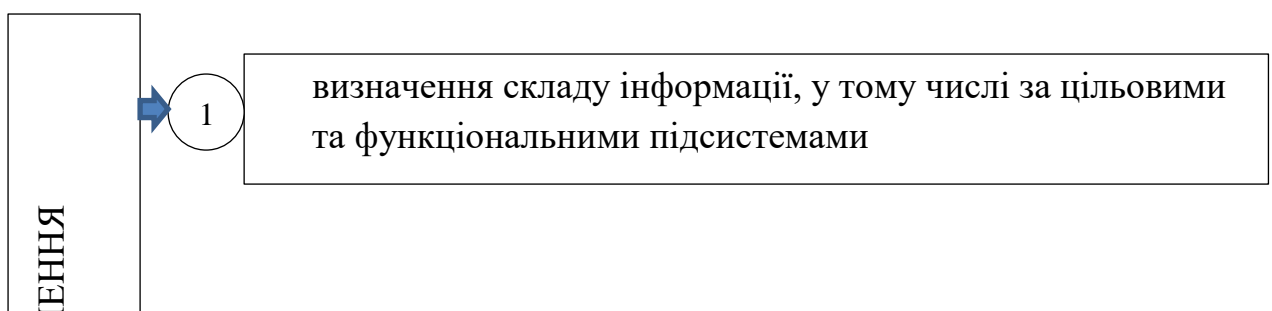
Організація пошуку, збору, зберігання, обробки та передачі інформації з метою її використання для постановки та вирішення завдань управління складають основу інформаційного забезпечення місцевого самоврядування.

Організаційно – оформлена сукупність видів інформації, каналів зв'язку та технічних засобів, що забезпечують взаємозв'язок між елементами системи управління з метою її ефективного функціонування та розвитку – інформаційна система, необхідна для управління, яку утворюють всі види інформації.

Основою інформаційного забезпечення завдань управління є первинні інформаційні ресурси, що характеризують регіон або муніципальне освіту як об'єкт, що володіє природно-географічними, соціально-демографічними, економічними, інфраструктурними та іншими характеристиками та особливостями. На базі цих ресурсів здійснюється обробка та агрегування даних по об'єктам, суб'єктам, функціям, процесам та ін.

Готується аналітична, прогнозна, довідкова, інша агрегована інформація, необхідна органам влади як для оперативного моніторингу соціально-економічної ситуації у регіоні та країні, так вироблення стратегії управління.

Інформаційне забезпечення є однією з найважливіших складових системи місцевого самоврядування. Інформаційне забезпечення державного управління – це система концепцій, методів та засобів, призначених для забезпечення користувачів (споживачів) інформацією.

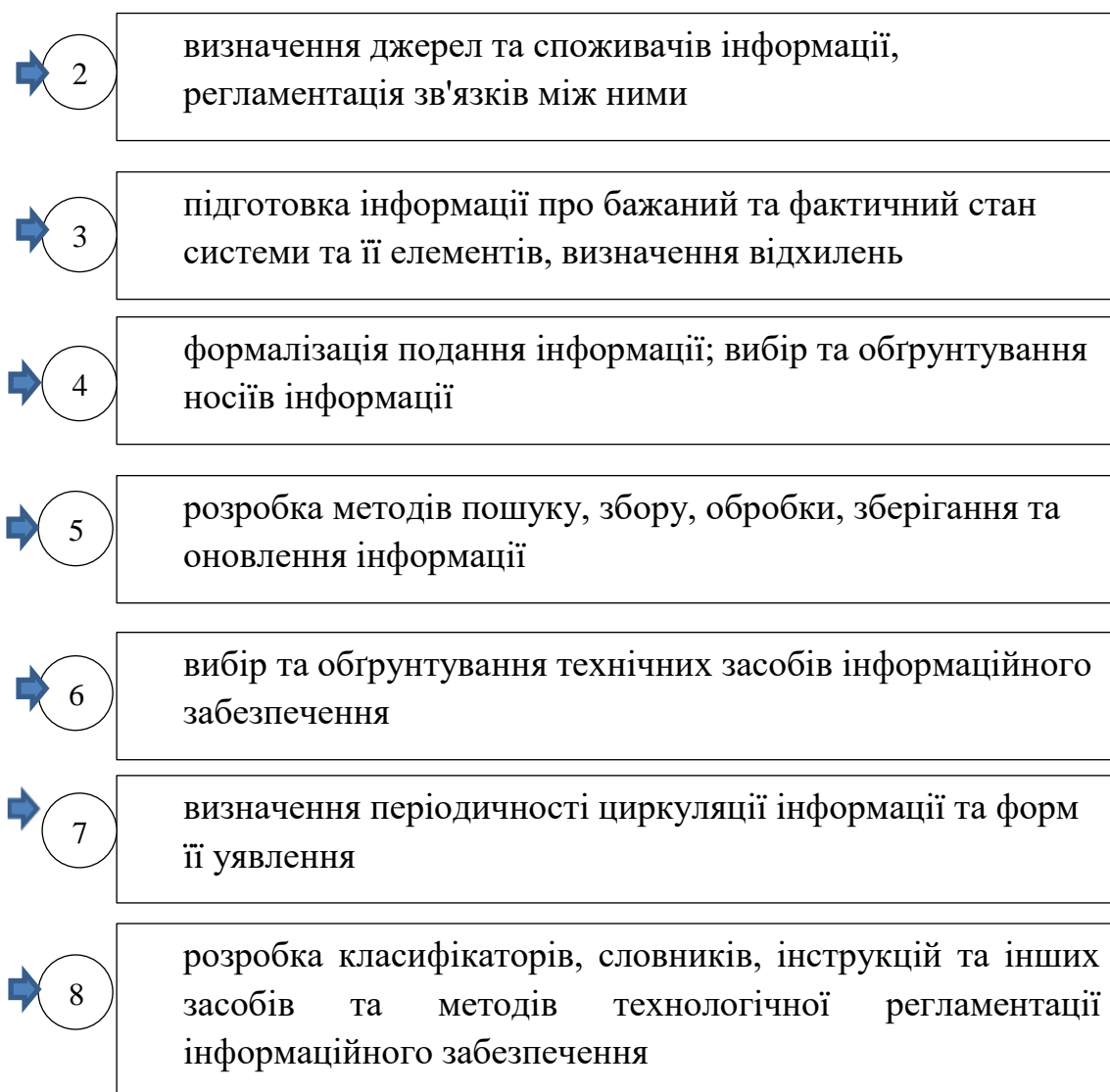

Рис. 1.3. Завдання інформаційного забезпечення

Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування полягає в організації пошуку, збору, зберігання, обробки та передачі інформації з метою її використання для постановки та вирішення завдань управління. Організація інформаційного забезпечення пов'язана з вирішенням наступних взаємопов'язаних завдань (рис. 1.3.)

Отже, в загальному розумінні інформаційна система муніципального управління призначена для задоволення потреб користувачів у інформації, яка потрібна на здійснення діяльності місцевих органів влади та управління у

сферах, визначених актами законодавства або іншими нормативними правовими актами.

Інформаційне забезпечення муніципального управління - це система концепцій, методів та засобів, призначених для забезпечення користувачів (споживачів) інформацією.

До користувачів інформацією відносяться будь-які суб'єкти, які звертаються до засобів інформаційного забезпечення за необхідною ним фактографічною, документальною, аналітичною та іншою інформацією та користуються нею. Такими загальновизнаними засобами є системи інформаційного забезпечення різних класів та видів, засоби телерадіокомпаній, масової інформації.

Територіальне управління реалізується органами місцевого самоврядування. Діяльність цих органів - це сукупність логічно взаємопов'язаних масових дій - операцій, вкладених у здійснення покладених ними функцій. Отже, це справді своєрідні операційні системи, які реалізують клас операцій, семантика яких визначається компетенцією відповідних органів.

Операції завжди націлені на досягнення як стратегічних цілей, так і забезпечують вирішення стратегічних завдань цілей нижчих рівнів. Операції мають бути впорядковані у часі, послідовності їх виконання та складу учасників - владних органів, інших юридичних та фізичних осіб.

Муніципальне управління - процес виконання комплексу операцій, орієнтованих досягнення певних цілей. Саме для реалізації операцій муніципального управління та необхідна відповідна інформація та підтримка її в актуальному стані. Звідси випливає важливий висновок, що ефективність інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування та управління необхідно визначати через показники якості муніципального управління.

Інформаційне забезпечення муніципального управління – це система концепцій, методів та засобів, призначених для забезпечення користувачів

(споживачів) інформації. Політика з інформаційного забезпечення має проводитися з багатьох взаємопов'язаних напрямів, передусім уряд України зобов'язаний розробити програми у сфері інформаційного забезпечення громадян, держави, суспільства загалом.

Обов'язки органів місцевого самоврядування доцільно викласти у вигляді низки законодавчих норм, саме вони зобов'язані:

- забезпечувати формування та надання інформаційних ресурсів, відповідно до їх повноважень;
- надавати інформацію про діяльність органу муніципального урядування на вимогу у встановлені терміни та за встановлену вартість;
- забезпечити процес зберігання інформації про діяльність органу місцевого самоврядування;
- забезпечувати збереження державної, комерційної, службової та особистої таємниці при формуванні та використанні муніципальних інформаційних ресурсів інформаційних технологій та широкого їх впровадження та використання можливе виконання завдань, що пред'являються до процесів управління органів влади.

Головними завданнями інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування є:

- забезпечення представницької та управлінської діяльності органів місцевого самоврядування;
- забезпечення ефективної взаємодії органів влади та громадян;
- забезпечення інформатизації органів місцевого самоврядування

(рис 1.4.)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

головні завдання

Забезпечення представницької та управлінської діяльності органів місцевого самоврядування

Забезпечення ефективної взаємодії органів влади та громадян

Забезпечення інформатизації органів місцевого самоврядування

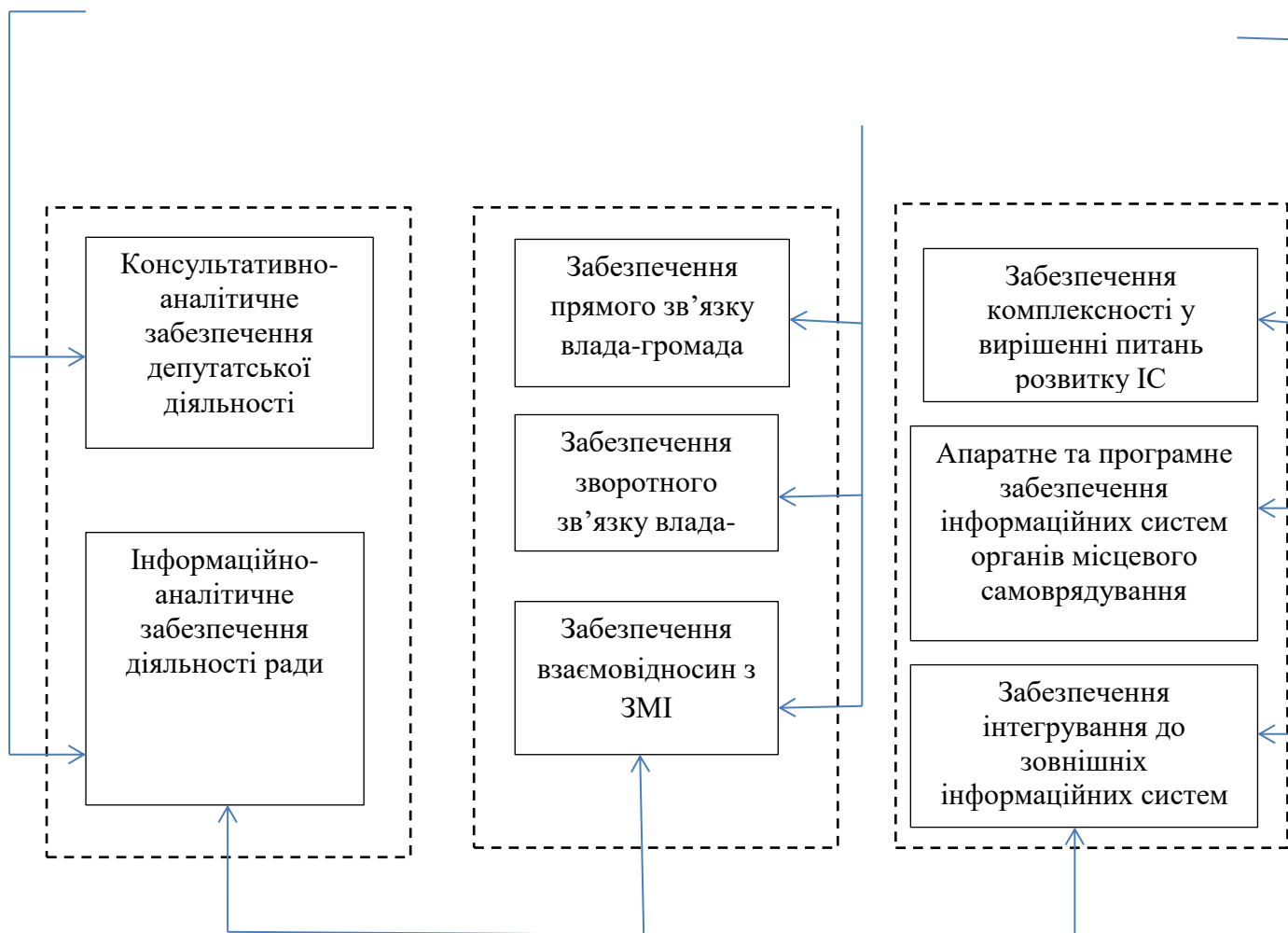

Рис. 1.4. Комплекс завдань інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування

Безпосередньо інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування в даний час є однією з найбільш складних завдань. Це пов'язано з кількома причинами. По-перше, останніми часом різко збільшився потік одержуваної інформації.

По-друге, зростає необхідність більш якісної обробки інформації. Це пов'язано з тим, що зростає постійна потреба покращення ефективності управління. Безсумнівно, все це змушує шукати нові шляхи та методи організації обробки інформаційних потоків.

Усі перелічені види інформації однаково важливі для суспільства та використовуються у сфері управління. В даний час, так само, посилюється потік інформації, яких надходить до органів місцевого самоврядування.

З цією метою слід насамперед необхідно вдосконалювати інформаційне забезпечення діяльності органів. Це дозволить підвищити рівень довіри населення до влади.

Користувачів інформаційних систем чимало. Для того, щоб мати можливість поширення інформації, насамперед, необхідно законодавчо закріпити ряд прав органів місцевого самоврядування та управління у цій сфері.

По-перше, це право формування програм інформаційного забезпечення на основі виявлення та узагальнення інформаційних потреб користувачів (споживачів) інформації, які повинні містити прогнозовані довгострокові, середньострокові, короткострокові та оперативні вимоги до змісту, виду, обсягу, джерел, регламенту та порядку подання необхідної користувачам (споживачам) інформації. Такими загальновизнаними засобами є системи інформаційного забезпечення різних класів та видів, засоби телерадіокомпаній, масової інформації. Більш ефективно використовувати місцеві ресурси, знімати соціальну напруженість у суспільстві, підвищувати довіру населення до влади, дозволяє грамотний підхід до вирішення цього питання.

До користувачів інформацією відносяться будь-які суб'єкти, які звертаються до засобів інформаційного забезпечення за необхідною ним фактографічної, документальної, аналітичної та іншої інформації та користуються нею. Для ефективного управління у діяльності органів влади інформаційні потоки повинні являти собою процес, які чітко відслідковується та керується.

Даний процес повинен забезпечуватися за рахунок надходження інформації до органів місцевого самоврядування. Головну участь приймають документи, які надходять до органів влади.

Типовим інформаційним об'єктом, який фіксує регламентує діяльність в органах самоврядування, є документ. Проходження документа з моменту надходження, обробки та до завершення (виконання) має назву прийнято називати діловодством.

В основі діловодства лежить фундаментальне поняття структури інформаційного обміну, а саме документопотік. Діловодство складає повний цикл обробки та руху документів з моменту їх створення (або отримання) до завершення виконання та відправлення.

Під документальним забезпеченням управління розуміється сукупність принципів та правил, які встановлюють єдині вимоги до документування управлінської діяльності підприємства, організації.

Документальне забезпечення органів державного управління поділяється на дві сфери: документування управлінських дій, функцій, рішень та управління документацією, робота з нею в процесі вирішення управлінських задач.

В органи місцевого самоврядування щодня надходить великий потік інформації. Отже, необхідно її ретельно переглядати та документувати. Рух документів з моменту їх отримання або створення завершення виконання рішень щодо них, відправлення або здачі у справу утворюють документообіг організації. Порядок руху документів в організації закріплюється у графіку документообігу, який затверджуються керівництвом організації. У кожній організації визначено свою службу документального забезпечення, яка контролює та перевіряє потік інформації, яка надійшла.

Головними джерелами надходження інформації в органи місцевого самоврядування є:

- законодавчі та нормативно-правові документи
- зовнішні документи, які надходять у вигляді звернень громадян у державні органи влади з приводу реалізації власних інтересів, які забезпечені Конституцією України;

- документи, які виконують функцію зворотнього зв'язку (підзвітна документація)
- документи, які потребують швидкого реагування (екстрені події, форс-мажорні обставини) [46]

Вся документація, яка створюється у сфері управління, належить до двох груп документальних систем:

- організаційно-розпорядча документація;
- спеціальна документація.

До першої групи відносять документи, які закріплюють функції, завдання, права та обов'язки працівників. Документи, що надходять до організації, у тому числі створені з допомогою засобів обчислювальної техніки, що проходять первинну обробку, попередній розгляд, реєстрацію, розгляд керівництвом та доставляються виконавцям.

Попередній розгляд документів проводиться з метою розподілу документів на ті, які надійшли та вимагають обов'язкового розгляду керівництвом, та на документи, які надсилаються безпосередньо у структурні підрозділи та відповідальним виконавцям. Передача документів між структурними підрозділами здійснюється через інспекторів (секретарів) структурних підрозділів чи осіб, відповідальних за документальне забезпечення.

1.3. Державна інформаційна політика - створення єдиного інформаційного простору

Як і будь-яка політика, інформаційна політика є особливою діяльністю із досягненням соціально значимих цілей. Державна політика формування та розвитку єдиного інформаційного простору України та відповідних державних інформаційних ресурсів має здійснюватися з урахуванням інтересів державних органів державної влади, регіональних органів влади, органів управління, юридичних та фізичних осіб. Вона має враховувати

можливості міжнародного співробітництва у сфері інформаційних технологій, продуктів та послуг, реальні можливості вітчизняної інформаційної індустрії в умовах ринкової економіки.

Державна політика у сфері інформаційних ресурсів має передбачати вирішення таких задач:

- забезпечення умов, гарантують реалізацію конституційних прав громадян інформацію, задоволення їх інформаційних потреб;
- створення всіх необхідних умов для задоволення інформаційних потреб органів державної влади та суб'єктів господарювання;
- встановлення порядку формування та використання інформаційних ресурсів, обов'язкового для всіх суб'єктів інформаційних відносин у рамках єдиного інформаційного простору;
- інтеграцію інформаційних ресурсів незалежно від їхньої відомчої належності та форм власності;
- забезпечення сумісності та взаємодії систем інформатизації на базі сучасних інформаційних технологій, міжнародних стандартів, системи класифікації та кодування інформації;
- визначення державних замовників, відповідальних за створення інформаційних систем та ресурсів та за їх ефективне функціонування в єдиному інформаційному просторі;
- визначення державних органів, відповідальних за ведення окремих інформаційних ресурсів;
- ефективне використання державними та недержавними організаціями, а також громадянами інформаційних ресурсів;
- створення ефективної системи сертифікації інформаційних технологій, продуктів та послуг та ліцензування інформаційної діяльності для забезпечення необхідної якості інформаційних ресурсів;
- підвищення рівня інформаційної грамотності; розширення та зміцнення інформаційних зв'язків між громадськими структурами, зміцнення довіри, суспільної згоди та підвищення зацікавленості у колективних діях;

- забезпечення повноти, точності, достовірності та своєчасності подання інформації організаціям та громадянам, незалежно від їх територіального розміщення;

- забезпечення комплексного захисту інформаційних ресурсів, застосування ефективних засобів та методів забезпечення захисту інформації в єдиному інформаційному просторі України.

Державна політика вдосконалення інформаційної інфраструктури України має враховувати різний рівень розвитку інформатизації у її регіонах. Держава має забезпечити якнайшвидший розвиток усіх систем зв'язку, насамперед телекомунікаційної, на основі прогресивної інформаційної технології. Розвиток сучасних систем зв'язку є необхідною умовою удосконалення управління, розвитку ринкових структур, нормальної кредитно-фінансової системи тощо.

Комунікативна складова у роботі працівників публічної сфери відіграє дуже важливу роль і є важливим компонентом довіри населення до органів державної влади та місцевого самоврядування.

Відповідно основні напрями реалізації державної інформаційної політики наведено на рис. 1.5.

Державна інформаційна політика як система ідей, установок, методів та засобів, за допомогою яких держава здійснює регулювання інформаційних відносин у політичній системі з метою забезпечення збалансованості інтересів особи, суспільства та держави

Суб'єктами інформаційної політики є держава, державні органи, інститути громадянського суспільства, медіахолдинги, ЗМІ, приватні особи.

Суб'єкти державної інформаційної політики – актори владних, політичних відносин, державна служба.

Об'єкти державної інформаційної політики – відносини та процеси інформаційної сфери.

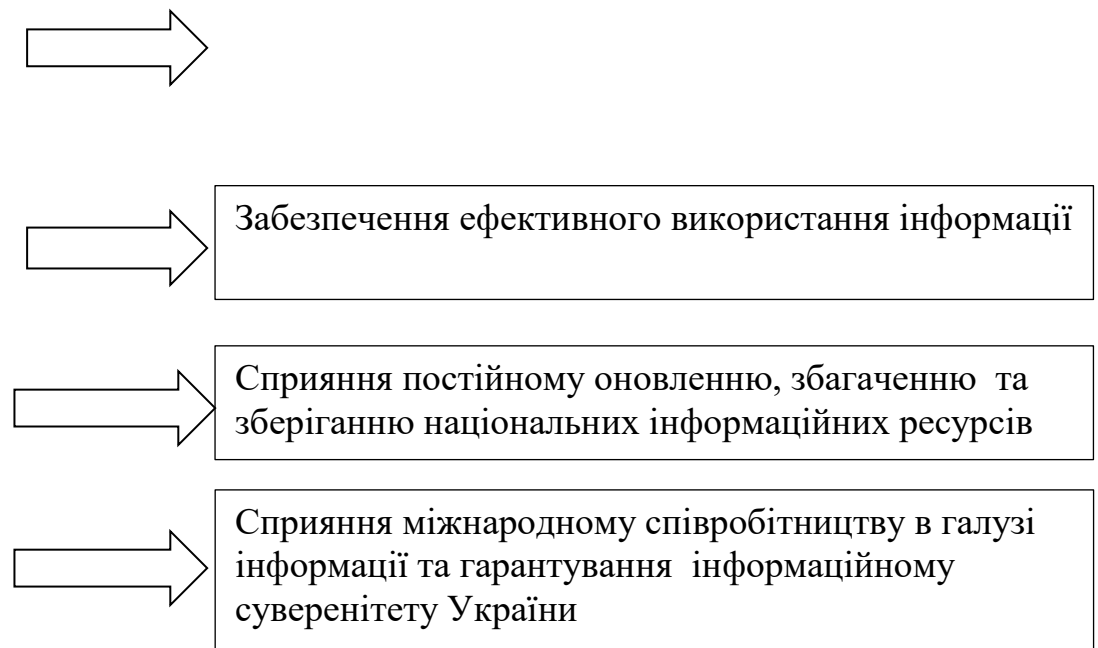

Рис. 1.5. Напрями реалізації державної інформаційної політики в Україні

Науковими засадами формування державної інформаційної політики є: системність у вивченні інформаційної сфери: пріоритет національних, державних інтересів перед груповими та приватними; органічна єдність свободи та відповідальності; ментальна, економічна, ідеологічна, політична та інформаційна ідентичність; державний суспільний ідеал та ін.

Фундаментальна закономірність: державна інформаційна політика ступеня має задовольняти і захищати інтереси держави, якою мірою саме держава реалізує та захищає інтереси громадянського суспільства, кожної особи.

Функції державної інформаційної політики:

1) інформаційно-обслуговуюча, спрямована на комунікативно-горизонтальну оптимізацію життєдіяльності соціуму (надання соціальної інформації для населення та структур громадянського суспільства);

2) інформаційно-забезпечувальна, спрямована на комунікативно-вертикальну оптимізацію життєдіяльності соціуму (надання соціальної інформації для держорганів);

3) інформаційно-регулююча, спрямована на комунікативно-перехресну, стикувальну оптимізацію життєдіяльності соціуму (надання інформації для взаємодії громадянського суспільства та структур влади) [43].

Значну роль у формуванні єдиного інформаційного простору слід надати створення загальнонаціональної телекомунікаційної мережі. Така мережа повинна сприяти та об'єднати різні мережі, способи та комплекси засобів зв'язку. При цьому забезпечено:

- доступ до інформаційних ресурсів, які розподілено за регіонами;
- обмін інформацією.

Метою формування та розвитку єдиного інформаційного простору в Україні є:

- забезпечення прав громадян на інформацію, які проголошено Конституцією Україною;

- надання можливості контролю з боку громадян та громадських організацій за діяльністю державних органів влади та місцевого самоврядування;

- підвищення ділової та суспільної активності громадян шляхом надання рівної з державними структурами можливості користуватися відкритою науково-технічною, соціально-економічною, суспільно-політичною інформацією, а також інформаційними фондами сфер освіти, культури тощо.

При вирішенні проблем формування та розвитку єдиного інформаційного простору слід об'єднати зусилля органів державної влади. Для цього необхідно встановити основні показники та порядок їх вивчення, етапи становлення єдиного інформаційного простору; розробку відповідного нормативно-правового забезпечення тощо.

Саме інформаційно-телекомунікаційні системи повинні становити основу інформаційного простору органів державної влади. Такі системи забезпечити інформаційну підтримку як у сфері управління економікою, так і у сфері безпеки особистості, суспільства, держави. Таким чином, законодавче забезпечення формування та розвитку єдиного

інформаційного простору (інформаційне законодавство) має забезпечити регулювання комплексу суспільних відносин, пов'язаних з інформацією, її виробництвом, поширенням та використанням.

Окрім того, слід розробити процедуру фінансування за окремими напрямами розвитку єдиного інформаційного простору, такими як розвиток державних та регіональних систем інформатизації, формування державних інформаційних ресурсів широкого використання, розвиток систем зв'язку тощо.

Отже, державна інформаційна політика містить у собі величезний потенціал дієвих механізмів та рішень, які здатні суттєво підвищити ефективність державного управління як у рамках зовнішньої політики, так і внутрішніх соціально-політичних процесів.

Висновки до розділу 1

1. Визначено, що поняття інформації передбачає наявність принаймні трьох об'єктів. До них відносять: джерела інформації, споживачі інформації та передавальне середовище. З точки зору забезпечення завдань системи місцевого самоврядування інформацію класифікують за такими ознаками: інформація прямого зв'язку; інформація зворотного зв'язку. Вся управлінська інформація має відповідати вимогам, таким як: актуальність; достовірність; достатність; доступність; автентичність.

2. Констатовано, що інформаційне забезпечення є однією з найважливіших складових системи державного управління. Грамотний підхід до вирішення цього питання дозволяє якісно покращити сам процес управління, що, зрештою, дозволяє більш ефективно використовувати місцеві ресурси, знімати соціальну напруженість у суспільстві, підвищувати довіру населення до влади. Інформаційне забезпечення органів місцевого

самоврядування полягає в організації пошуку, збору, зберігання, обробки та передачі інформації з метою її використання для постановки та вирішення завдань управління. Організація інформаційного забезпечення пов'язана з вирішенням наступних взаємопов'язаних завдань: визначення складу інформації, у тому числі за цільовими та функціональними підсистемами; визначення джерел та споживачів інформації, регламентація зв'язків між ними; підготовка інформації про бажаний та фактичний стан системи та її елементів, визначення відхилень; формалізація подання інформації; вибір та обґрунтування носіїв інформації; розробка методів пошуку, збору, обробки, зберігання та оновлення інформації; вибір та обґрунтування технічних засобів інформаційного забезпечення; визначення періодичності циркуляції інформації та форм її уявлення тощо.

3. Констатовано, що державна інформаційна політика містить у собі величезний потенціал дієвих механізмів та рішень, які здатні суттєво підвищити ефективність державного управління як у рамках зовнішньої політики, так і внутрішніх соціально-політичних процесів. З метою координації робіт з формування та розвитку єдиного інформаційного простору слід створити державний та регіональні центри інформатизації. Ці центри можуть також виконувати на відповідному рівні функції державного інформаційного реєстру та проводити роботи з інформаційно-довідкового обслуговування юридичних та фізичних осіб, сертифікації систем та їх елементів, ліцензування інформаційної діяльності.

Окрім того, слід розробити процедуру фінансування за окремими напрямками розвитку єдиного інформаційного простору, такими як розвиток державних та регіональних систем інформатизації, формування державних інформаційних ресурсів широкого використання, розвиток систем зв'язку тощо.

РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

2.2. Іноземний досвід інформаційного забезпечення публічних органів влади

Зарубіжні країни накопичили багатий досвід у вивченні теорії та практики вирішення проблем ефективності та інформатизації, який представляє певний інтерес і для нашої держави. Поняття «ефективність влади» є досить широким і не дуже точним. Нині не існує єдиної думки у представників влади та дослідників щодо визначення ефективності роботи органів державної влади та місцевого самоуправління. Але, зазвичай, до поняття «ефективність» включають економічну, соціальну чи політико-правову ефективність управління, здатність держави вести боротьбу з корупцією, вирішувати соціальні питання, забезпечити використання своєї влади на користь індивіда та суспільства загалом.

Серед показників ефективності називають демократичний політичний режим. Світовий банк реконструкції та розвитку для розрахунку враховує шість основних показників, що відображають ефективність державного управління: верховенство закону, якість законодавства, ефективність роботи влади та боротьбу з корупцією, облік думки населення та підзвітність держорганів, політичну стабільність та відсутність насильства.

Найчастіше ефективність розглядають у широкому і вузькому значенні. У широкому розумінні під ефективністю розуміють місце і роль, яку відіграє та чи інша держава у субрегіональному масштабі або у глобальному світі. Щодо рівня розвитку, то чим більша економічна потужність держави, то більше є підстав вести розмову про ефективність системи управління [42].

У деяких випадках за показник ефективності управління беруть реформування соціально-економічної сфери та темпи економічного розвитку. Форсування економічного розвитку у історично короткі терміни є певним знаком якості управління. Якщо держава входить двадцятки провідних країн світу за тими чи іншими показниками, то це дає певні підстави говорити про ефективність державної політики та державного управління.

Із загальних показників ефективності управління в тій чи іншій державі використовуються такі досить загальні показники, як конкурентоспроможність держави на світовому ринку і місце країни в ряді інших країн. До таких показників відноситься також динаміка демографічних показників [38], рівень і якість життя громадян, міра їх соціальної захищеності [33].

Аналізом загальних критеріїв ефективності не вичерпується розглянута проблема. Поруч із ними застосовуються і специфічні критерії кожної сфери управління: політичної, соціальної, економічної та інших.

Оскільки у багатьох країнах проголошується мета державної влади служити народу, найважливішим критерієм ефективності вважається ступінь задоволеності народу діяльністю органів влади.

Вимірником цього показника є скарга і взаємодія громадян з органами влади. З того, на що скаржаться і як часто скаржаться громадяни, можна зробити висновок щодо якості роботи органів державної влади та місцевого самоврядування. Скарги є досить об'єктивним показником того, як успішно працює влада.

Щодо конкретних показників ефективності державного управління та місцевого самоврядування, то використовуються і більш певні підходи та показники, які відображають роботу окремих службовців, цілих відділів та служб. Наприклад, у Франції органи державного управління ставили питання про ефективність роботи паспортної служби, яка зайнята видачею паспортів своїм громадянам. З метою оцінювання роботи даної служби керівництво вирішило з'ясувати, скільки ж разів люди відвідували паспортну службу, щоб

отримати паспорт. Виїзд на адреси громадян, які отримували паспорти, показав, що деякі приїжджали по три, чотири, а іноді й по п'ять разів. Причини багаторазових приїздів були різні. При здачі документів на оформлення паспорта виявлялося, що в наявності є не всі необхідні документи або не всі оформлені правильно. Це змушувало привозити потрібні папери ще раз. Деякі мали потребу приїжджати ще раз і не раз тому, що працівники паспортної служби не вкладалися у відведений для оформлення паспорт термін [38].

Третій та наступні приїзди були пов'язані для громадян з додатковими втратами робочого часу, з незапланованими витратами на транспорт, нервовими навантаженнями тощо. Такі випадки розцінюються у країнах як показник неефективності роботи окремого службовця чи паспортної служби загалом. Щоб вирішити проблему, приймаються наступні заходи. По-перше, щоб громадяни не приїжджали на додаткову кількість раз, важливо забезпечити максимально повну інформатизацію громадян про те, які документи необхідно надати для оформлення паспорта, як і всяких інших документів. Ця інформація має бути доступна громадянам, тобто розміщуватися у мережі Інтернет, на спеціальних стендах, у засобах масової інформації.

У випадку якщо громадяни вчасно не отримують паспорти через те, що службовці не справляються з обсягом роботи, керівництвом виділяються додаткові працівники, які забезпечують своєчасну підготовку паспортів. Цікаво й те, що керівництво для підвищення ефективності роботи паспортної служби вираховує ціну послуги. Для цього підраховують усі витрати, пов'язані з видачею паспортів (витратні матеріали, зарплати працівників та інше), розділяють цю суму на кількість виданих за місяць або протягом року паспортів і отримують ціну послуги. Це важливо для того, щоб закладати до бюджету більш точну цифру витрат, пов'язаних із видачею паспортів.

Отже, ефективність управління передбачає розробку моделі розрахунку вартості тієї чи іншої послуги, тієї чи іншої моделі функціонування органів влади.

У ХХІ столітті практичні всі цивілізовані держави мають або проекти, або програми «e - Country», причому, найважливішою складовою даних проектів є «Електронний уряд» (e - Government).

На початку 2000-х років провідне британське видання The Guardian виступило з громадянською ініціативою, під назвою Free Our Data (Вільна інформація), у якій розкривалися дані державних картографічних агенцій. Ця громадянська ініціатива, триває протягом трьох років, закінчилася відкритою публікацією баз даних агентства Ordnance Survey. Усі матеріали, опубліковані у межах цієї ініціативи, могли використовуватися будь-яким громадянином країни, до використання у комерційних інтересах. Але суть того, що відбувається не в цьому, а в тому, що британська громадськість повернулася обличчям до проблем відкритості та доступу до державних даних.

Причому головною зацікавленою особою у відкритті доступу до державних інформаційних ресурсів стали органи державної влади Великої Британії. Після цього був сформований портал data.gov.uk, на якому на даний момент зосереджено відкриті дані (стадія β -версії) [16]. Причому підкреслимо, що результатом прояву державної активності стало розміщення на порталі даних, наборів додатків, що створювалися на основі представлених відкритих даних, представлення технологій по взаємодії з категорією зацікавлених в отриманні інформаційних ресурсів громадян у вигляді блогів, форумів та ін.

Викладені у відкритий доступ матеріали значно полегшують життя простих громадян. Наприклад, сайт Transport for London вказує тривалість проїзду громадського транспорту, що дозволяє проекту «Where can I live?» допомагати громадянам обирають зручний район для проживання, виходячи не тільки з цінової політики, а й з транспортної доступності вибраного житлового фонду.

У Британському уряді продовжують роботу в цьому напрямі: залучають громадські організації, які готові взаємодіяти на рівних умовах із урядовими структурами (приклад громадської організації – Open Knowledge Foundation – розроблено проекти у рамках Main Society); на сайті data.gov.uk тепер кожен

громадянин може виступати з новими проектами щодо використання даних усіх органів державної влади.

У сучасному цивілізованому світі успішно функціонує концепція електронного уряду. Даний проект міг з'явитися тільки в інформаційному суспільстві при використанні ІТ-технологій, і що Важливо, у відкритому громадянському суспільстві, що містить ціннісні громадянські цілі. В сучасний час електронний уряд у різних державах розвинений на різних рівнях. Лідерами у розвитку електронного уряду є США, Великобританія, Сінгапур. Явні аутсайтери - країни Африканського континенту, що розвиваються.

У Сполучених Штатах Америки як електронний уряд виступають федеральні інформаційні системи, які здійснюють взаємодію Уряду з громадянами, з неурядовими організаціями та спільнотами. Основи електронного уряду США були закладені формуванням та функціонуванням www.data.gov [18]. Особливістю даного порталу є те, що його формування та розвитку відбувається лише з допомогою адміністративного на державних службовців.

Наприклад, у 2009 році на директивному рівні наказувалося всім органам державної влади опубліковувати інформацію, яка представляє хоч якусь цінність. На вказаному порталі є досить багато корисних програм для користувачів.

У робочу групу Електронного уряду входить близько 90 державних службовців, які мають близько 50 державних структур. Нормативно діяльність робочої групи закріплена "Стратегією електронного уряду". Робоча Група електронного уряду визначила ключові федеральні проблеми, які можна вирішити за допомогою концепцій електронного уряду та електронного бізнесу.

Огляд діяльності робочої групи показав, що основною перешкодою на шляху створення електронного уряду, орієнтованого на громадян, є

надмірність та дублювання функцій та видів діяльності у різних державних органах.

Наприклад, у 2010 році було виявлено, що з 30 функцій 22 виконуються у міністерствах та відомствах, а кожне міністерство у середньому виконує 19 різних функцій. Таке положення призводить до розробки великої кількості звітів-дублікатів, для створення яких необхідно відвідати десятки і сотні веб-сторінок і звернутися в сотні call-центрів для того, щоб отримати послугу.

Нині діяльність американського електронного уряду [19-21] використовує такі фундаментальні принципи:

- ціль – це громадяни, а не бюрократія;
- конкретний результат дії Електронного уряду;
- інноваційність у розвитку.

Електронний уряд є необхідним чинником діяльності органів державної влади, оскільки першим користувачем ІТ-технологій є державні службовці.

Основні причини, що гальмують просування ІТ-технологій у державному управлінні, наступні:

- 1) для урядових установ важлива самооцінка і власний самоаналіз без урахування цивільних потреб;
- 2) чиновники здебільшого використовують інформаційні технології як друкарські машинки і калькулятори, але не для прийняття управлінського рішення;
- 3) урядовці вважають, що інформаційні технології несуть загрозу їх командному положенню, тому не варто інвестувати фінанси у розвиток інформаційно-комунікаційних технологій;
- 4) більшість урядових установ не організують спільне функціонування власних інформаційних потоків.

В даний час американський уряд підтримує проектну діяльність, спрямовану на організацію спільної діяльності всіх державних структур, при цьому застосовуються найрізноманітніші формати: формат електронного

постачання, формат електронних грантів, формат електронного регулювання, формат електронного підпису.

Таким чином, на прикладі США можна зробити висновок про те, що формат електронного уряду передбачає запит вимог для власної діяльності, тобто він виконує функції для зовнішніх користувачів і не виконує внутрішні управлінські функції.

У ХХІ столітті цивілізовані світові держави, прийняли концепцію глобалізації, послідовно та стійко формують та розвивають інформаційне суспільство. У науковому співтоваристві вже сформовано розуміння того, що являє собою інформаційне суспільство, виділено сукупність категорій, що становлять розвинене суспільство інформаційного типу:

- визначальна роль інформаційних ресурсів та когнітивного компонента у суспільному устрої;
- Глобальний інформаційний простір;
- економічне зростання забезпечується насамперед інформаційно-комунікаційними технологіями;
- освітні ресурси суспільства характеризуються високим професійним та культурним рівнем.

Наука досліджує різні підходи до проблем та питань побудови інформаційного суспільства, які залежать від національного менталітету, від особливостей політичного, економічного та соціального життя в державах.

У європейських державах проект «Технологія формування та розвитку інформаційного суспільства» було розроблено як П'ята рамкова програма інформаційних вишукувань. Перший рік здійснення проектних заходів було визнано незадовільним.

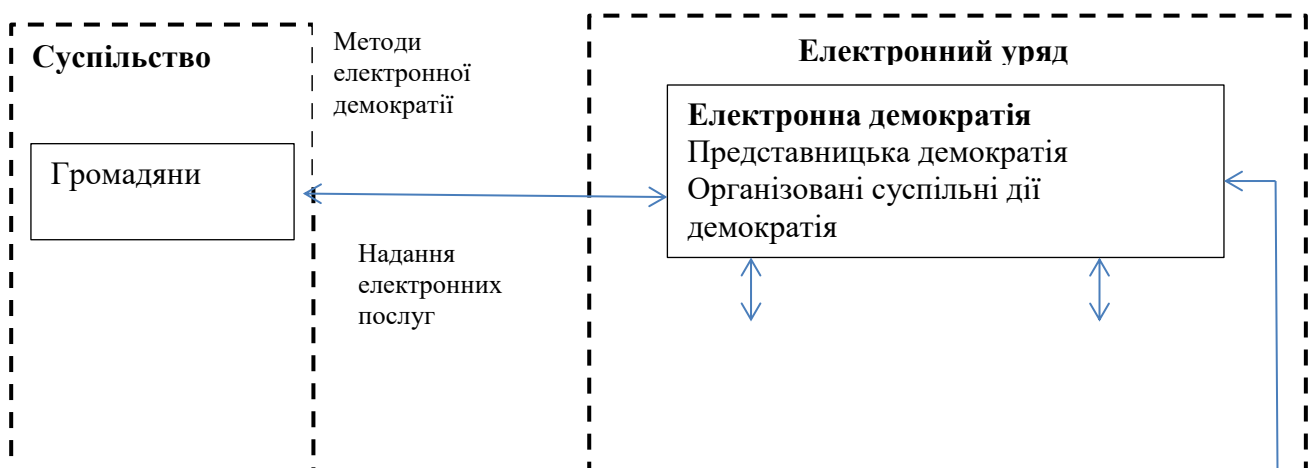

Рис. 2.1. Модель е-уряду

Європейська комісія виступила з новим програмним матеріалом, який отримав назву «Електронної Європи», мета якої полягала у формуванні об'єднаного міждержавного суспільства інформаційного типу.

До ключових завдань «Електронної Європи» були віднесені такі:

- формування інфраструктурного інформаційно-комунікаційного простору;
- вільний вхід у цей простір усіх зацікавлених користувачів;
- нормативно-правове забезпечення інформаційних проєктів: «Мультимедійна комунікація», «Електронна комерція», «Захист угоди»;
- ефективне функціонування електронного уряду у різних його формах;
- підвищення професіоналізму, освіченості та кваліфікованості всіх громадян;
- формування та підтримання у робочому стані глобальної мережі Європейського Союзу.

На даний момент на міжнародному рівні накопичено значний досвід із застосування ІТ-технологій у державному управлінні, і цей досвід впроваджується через найвищі та найсерйозніші міжнародні організації.

Електронний уряд у своєму фундаменті має три наріжні структури: бізнес, соціум та уряд.

Щоб перейняти європейський досвід, необхідно спиратися на принципи впровадження інформаційно-комунікативних технологій у державне управління:

- у фундаменті економіки має бути не важка промисловість, а наукомісткі галузі;

- пріоритетний характер інформаційної інфраструктури;

- використання досягнень науково-технічної революції;

- бюджетне фінансування інформаційної діяльності.

Таким чином, інформаційне забезпечення та інформаційна підтримка державного управління можлива лише у рамках спільної діяльності держави, громадських організацій, бізнесу та населення.

2.2. Загальна характеристика діяльності Брагинівської сільської ради

Дослідження проводилось на основі даних Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровській області. Адміністративний центр знаходиться у с. Богинівка.

Брагинівську сільську раду створено 25 жовтня 2020 року відповідно до Постанови КМУ «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області» № 709-р. від 12.06.2020р., до складу якої увійшли наступні села: Богинівка, Богдано-Вербки, Зелений Гай, Нововербське, Олександрівка, Сонцеве, Шевченка. Загальна чисельність громади складає 5751 осіб. Площа громади становить 287,4 км² [45].

На рис 2.1. наведено розташування Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровській області

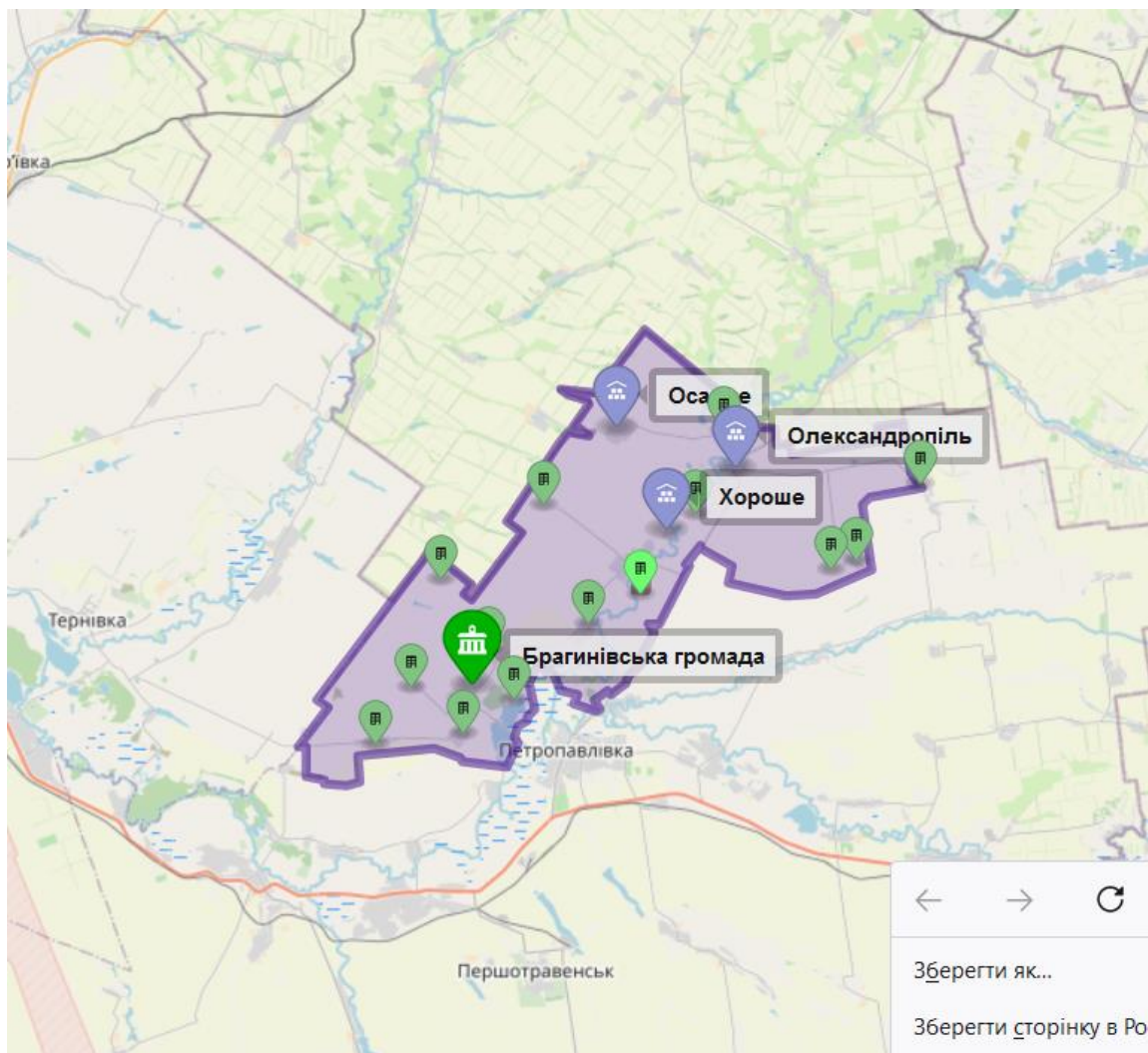

Рис 2.2. Розташування Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області

Структура керівництва Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області наведено на рис.

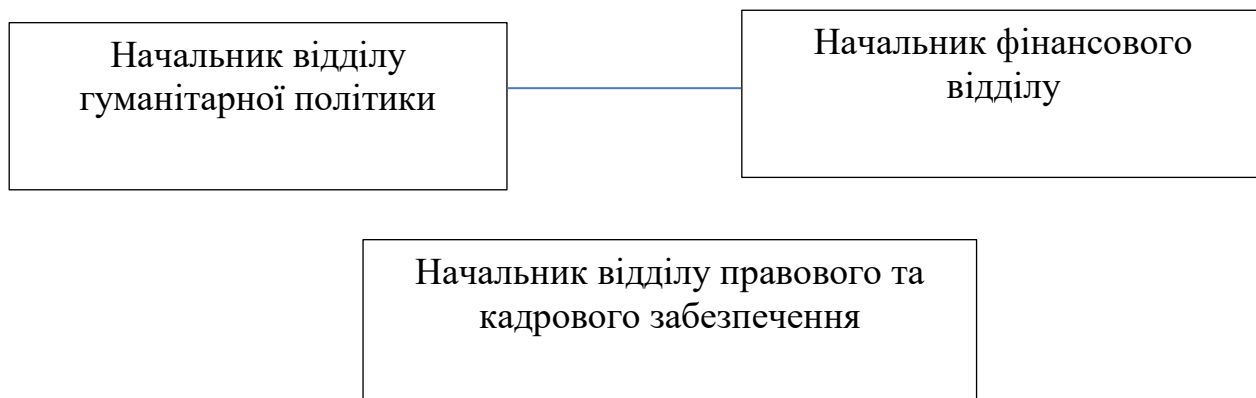

Рис. 2.3. Структура адміністрації Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області [45]

Соціологічне дослідження якості життя мешканці громади призвело до наступних висновків:

- 52,4% мешканців оцінюють свою матеріальну ситуацію як середню і хорошу, 39,7% оцінюють як погану і дуже погану, 6,8% – важко дати відповідь;

- головним джерелом доходів 47,8% мешканців виступають пенсійні виплати і виплати для осіб з інвалідністю;

- оцінка об'єднаної громади як місця для проживання: добре – 34,7%, посередньо – 56,0%, погано – 9,3%;

- дуже хороша оцінка факту створення об'єднаної громади – 69,0%, погана – 3,3%;

- відсоток домогосподарств, в яких цікавляться тим, що відбувається на території громади, сягає 50,2%; 14,1% мешканців не цікавляться;

- 41% мешканців стверджують, що влада добре інформує про свою діяльність, 21,4% мають протилежне бачення.

Дослідження дозволило визначити фактори, які позитивно і негативно впливають на якість життя в громаді.

Так, наведемо деякі позитивні вектори:

- високий відсоток мешканців, задоволених фактом проживання в об'єднаній громаді, та позитивна оцінка громади, як місця для проживання
- дуже високий відсоток мешканців, які вирішили залишитися в громаді та не бажають десь переїжджати
- позитивна оцінка факту створення об'єднаної громади
- позитивна оцінка мешканцями послуг, які надаються адміністрацією, а також роботи і ставлення самих службовців
- високий відсоток мешканців, які вважають, що влада об'єднаної громади інформує мешканців про свою діяльність
- висока оцінка мешканцями діяльності голови громади, ради громади і старост під час даного терміну повноважень
- чистота громадських місць (прибирання площ, парків), утримання кладовищ, наявність природи в оточенні людини (парки, зелені зони) та естетика громадських будівель
- утримання доріг у зимовий період, наявність транспортного сполучення між населеними пунктами об'єднаної громади, можливість скористатися послугами та якість громадського транспорту на території громади, безпека на дорогах
- позитивна оцінка доступності і якості навчання у школах і дитячих садочках на території громади
- якість послуг і доступність закладів позашкільної освіти, якість і доступність позаурочних занять у школах
- позитивна оцінка мешканцями діяльності установ соціального захисту та допомоги, що надається установами громади та громадськими організаціями особам, які перебувають у важких матеріальних умовах
- можливість активної участі в різноманітній громадській діяльності та доступність Інтернету

- сфера культури та можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті у культурно-мистецькій діяльності, діяльність будинків культури та бібліотек була позитивно оцінена населенням громади

До факторів, які негативно впливають на якість життя в громаді, належать:

- незадовільна можливість сортування сміття та вивезення сміття з домогосподарств

- незадовільна якість питної води чистота річок, озер, водойм, стан (робота) каналізаційних мереж

- недостатня доступність велосипедних маршрутів та незадовільна придатність доріг для пішоходів (наявність тротуарів, їх стан, нічне освітлення), якість / стан дорожнього покриття

- відсутність достатньої кількості робочих місць на території громади

- дуже слабка підтримка започаткування власного бізнесу з боку громади та діяльність організацій підтримки бізнесу

- матеріальні проблеми, які стосуються 18% домашніх господарств, призводять до соціального виключення, зумовлюють низьку якість життя

- у 46,3% домогосподарств головним джерелом доходів того члена сім'ї, який заробляє найбільше, є пенсія чи допомога з інвалідності

- мешканці незадоволені низькою пристосованістю громадських будівель до потреб осіб з інвалідністю.

Проведемо SWOT – аналіз з метою визначення проблемних зон та окреслення основних шляхів удосконалення в роботі органів місцевого самоврядування Брагинівської селищної ради. З цією метою проведемо оцінку сильних (Strengths) і слабких (Weaknesses) сторін громади (її позитивних і негативних рис, специфічних ресурсів, потенціалу або дефіцитів, які мають вплив на майбутній розвиток), а також можливостей (Opportunities) і загроз (Threats), (позитивних і негативних процесів чи явищ, які стосуються громади або стосуватимуться її у майбутньому і впливатимуть на її розвиток). Результати SWOT аналізу Брагинівської селищної ради наведено на рис. 2.3

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Нова та ефективна адміністративна-проектна команда з розвитку 2. Значні власні доходи з розміщення шахти на території громади 3. Наявність ЦНАПу 4. Мобільні послуги служби охорони здоров'я 5. Комунікація з мешканцями 6. Досвід співпраці з міжнародними партнерами 7. Відкритість до інноваційних рішень у сфері консолідації адміністративних послуг (Петрівка, об'єднаний старостинський округ з ФАП, поштою) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мала площа для адміністрації 2. Прийняття завдань від районної адміністрації 3. Відсутність планів просторового планування територій для всієї громади 4. Недостатньо персоналу у фінансовій та бухгалтерській сфері 5. Відсутність кваліфікованих кадрів для роботи у сфері громадських послуг (лікарі, вчителі)
Шанси	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливість підвищення кваліфікації працівників і керівного складу 2. Можливість навчання для депутатів 3. Впровадження електронної системи обігу документів 4. Інтеграція системи управління громадою з системою стратегічного планування 5. Подальший процес децентралізації і консолідації громад 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив великих власників сільських господарств на адміністрацію району 2. Неочікувані адміністративно-податкові зміни – зміна розміру субвенції, яка повертається 3. Подальша недостатня державна допомога в сфері інфраструктурної підтримки адміністрації 4. Передача без фінансового забезпечення подальших завдань від районної адміністрації 5. Небажання продовжувати процес об'єднання

Рис. 2.3. SWOT аналізу діяльності Брагинівської селищної ради

На основі проведеного аналізу можна впевнено зазначити, які ресурси задіяні в повній мірі та які сильні сторони є конкурентною перевагою громади. Описані шанси дозволять використати можливості задля подальшого розвитку та усунення слабких сторін, а перелік критичних загроз дозволить взяти заходів щодо їх уникнення.

2.3. Оцінка ефективності системи управління інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування

Ефективність системи управління інформаційного забезпечення Брагинівської селищної ради залежить від відповідності її системі цілей, прийнятими стратегіями та механізми розподілу мінімальних, але необхідних ресурсів. У цьому сенсі аналіз управління має перспективний характер і є найважливішим інформаційно-утворюючим аспектом системи загалом.

Проведемо аналіз інформаційного забезпечення роботи Брагинівської селищної ради Синельниківського району Дніпропетровської області.

Аналіз інформаційного забезпечення за такими етапами:

1. Аналіз організаційно-регламентуючого забезпечення системи управління інформаційного забезпечення;
2. Аналіз цілісності об'єкта управління інформаційним забезпеченням
3. Аналіз ефективності системи ціле покладання
4. Аналіз внутрішньої ефективності організації інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування
5. Виявлення ступеня раціональності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними ланками.
6. Виявлення дефектів структури зв'язків (відсутністю зв'язків, обрив, нераціональність зв'язку) та способів їх реалізації.

Етап 1. Аналіз організаційно – регламентуючого забезпечення системи управління інформаційного забезпечення. У таблиці 2.1. наведено класифікацію наявних нормативно-методичних документів Брагинівської селищної ради.

Перераховані документи в таблиці 1 є основою для інформаційного забезпечення.

Етап 2. Аналіз цілісності об'єкта управління інформаційним забезпеченням.

Таблиця 2.1.

Класифікація нормативно-методичних документів

Тип документа	Види документів
Нормативно-довідкові	Господарський кодекс
Організаційно-розпорядчі	Правила внутрішнього розпорядку

	Штатний розклад
Організаційно-регламентуючі	Положення про відділи; Посадові інструкції
Організаційні – методичні	Положення про систему оплати праці Інструкція про забезпечення правил техніки безпеки
Економічні	Положення про преміювання

Оцінка ступеня взаємозв'язку та взаємообумовленості підрозділів Брагинівської селищної ради, які забезпечують їхню взаємодію у досягненні мети є метою аналізу.

Довгостроковою метою чи стратегічним баченням діяльності Брагинівської сільської ради є забезпечення населення якісними державними послугами. Короткостроковою метою є організація ефективної діяльності щодо надання державних послуг.

Етап 3. Аналіз ефективності системи цілепокладання.

У таблиці 2.2. для кожного структурного підрозділу виділено один показник ефективності роботи, який є найбільш характерним для нього. В результаті збору інформації за даними показниками структурних підрозділів були отримані дані щодо співвідношення результатів та цілей підрозділів.

Остаточний розрахунок коефіцієнта механізму цілепокладання представлений наступним чином:

$$Кмц = \left(\frac{P}{Ц}\right) * \sum_{i=1}^n A * qi \quad (2.1)$$

$$Кмц = 0,6 * 0,45 = 0,27$$

Таблиця 2.2

Оцінка ефективності ціле покладання структурних підрозділів

Структурний підрозділ	Показник ефективності	Результативний	Цільовий показник	Ai= Pi/Цi	Коефіцієнт	Ai*qi
-----------------------	-----------------------	----------------	-------------------	-----------	------------	-------

		показник (результат – Pi)	(мета – Ці)		вагомості	
Відділ бухгалтерського обліку та господарського забезпечення	Управління документообігом	10	10	1	0,1	0,1
Відділ гуманітарної політики	Реалізація соціальних програм	8	10	0,8	0,20	0,16
Відділ земельних відносин, ЖКГ, містобудування та архітектури	Управління майном	5	8	0,63	0,10	0,06
Фінансовий відділ	Ефективність облікової політики	5	8	0,63	0,10	0,06
Відділ правового та кадрового забезпечення	Ефективність програм	6	9	0,67	0,10	0,07
Разом					0,6	0,45

Таким чином, відхилення коефіцієнта 0,27 від одиниці свідчить про наявні збої у системі цілепокладання адміністрації. Як наслідок, структурні підрозділи не достатньо ефективно виконують свої обов'язки. Така ситуація може бути пов'язана із виконанням структурними підрозділами сторонніх обов'язків.

Етап 4. Аналіз внутрішньої ефективності організації інформаційного забезпечення органу місцевого самоврядування в особі Брагинівської селищної ради. Метою аналізу є оцінка можливості організаційної структури управління забезпечити досягнення поставленої мети при мінімальних та необхідних витратах.

Таблиця 2.3.

Експертна оцінка показників організації управлінських процесів

Показник	Відділ бухгалтерського обліку та господарського забезпечення	Відділ гуманітарної політики	Відділ земельних відносин, ЖКГ, містобудування та	Фінансовий відділ	Відділ правового та кадрового забезпечення	Середня оцінка

			архітектур и			
Тривалість управлінсь кого циклу	7	8	5	8	8	7,2
Безперервн ість управлінсь кого циклу	7	9	5	8	8	7,4
Ритмічніст ь управління	6	7	6	8	7	6,8
Оперативн ість рішень	6	7	7	7	5	6,4
економічні сть	7	8	8	7	6	7,2
Рівень якості підготовки рішень	8	8	5	9	6	7,2
Рівень використа ння робочого часу	9	9	6	10	7	8,2

На основі отриманих середніх оцінок показників розрахуємо коефіцієнт ефективності механізму управління інформаційним забезпеченням.

Таким чином, коефіцієнт ефективності механізму управління інформаційне забезпечення дорівнює 7,088. Це значення потрапляє в інтервал 6-8, що означає, що організаційна структура інформаційного забезпечення Брагинівської селищної ради не в повному обсязі забезпечує ефективність доцільних взаємовідносин між елементами структури та не забезпечує реалізацію деяких цільових установок, а також має необґрунтовано високі витрати на досягнення стратегічних цілей.

Таблиця 2.4

Розрахунок коефіцієнту ефективності механізму управління інформаційним забезпеченням органів місцевого самоврядування

Показник	Коефіцієнт вагомості	Оцінка в балах	$A * qi$
Тривалість управлінського циклу	0,1	7,2	0,72
Безперервність управлінського циклу	0,13	7,4	0,96
Ритмічність управління	0,17	6,8	1,156
Оперативність рішень	0,21	6,4	1,344
економічність	0,13	7,2	0,936
Рівень якості підготовки рішень	0,16	7,2	1,152
Рівень використання робочого часу	0,1	8,2	0,82
Разом	1	-	7,088

Етап 5. Виявлення ступеня раціональності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними ланками.

Аналіз ступеню раціональності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними підрозділами виявив наступні недоліки даної системи: невідповідність функцій управління, обумовлених цілями підприємства та фактично виконуваних функцій; є функції, що не реалізуються; трапляється дублювання функцій; рішення приймаються на необґрунтовано високому рівні, що знижує їхню оперативність і відволікає керівництво від стратегічних завдань. Насамперед, у фінансовому управлінні є нереалізовані функції.

Наслідком цих проблем виступає прийняття неоптимальних рішень, а також перевитрата бюджетних коштів. У Брагинівській селищній раді також відсутній відділ ІТ- технологій. Функції даного відділу перерозподілені між відділами адміністрації Брагинівській селищній раді Це, у свою чергу, впливає на навантаження співробітників адміністрації.

На основі отриманих показників ми дійшли висновку, що організаційна структура управління Брагинівської селищної ради потребує вдосконалення.

Далі розглянемо інформаційне забезпечення управління Брагинівської селищної ради. В органах місцевого самоврядування використовуються три способи захисту інформації: розмежування доступу, антивірусного захисту, резервного копіювання.

Відповідальною посадовою особою, яка курує роботу з інформатизації в Брагинівській селищній раді призначено начальника відділу правового та кадрового забезпечення. У структурі відділу є посада головного спеціаліста з інформатизації, який несе відповідальність за виконання вимог щодо забезпечення безпеки та захисту інформаційних ресурсів локальних ПК, та ПК, які об'єднані у однорангову ЛВС, та ПК, підключених до ЛВС іншого структурного підрозділу.

Розглядаючи інформаційне забезпечення Брагинівської селищної ради, можна виділити її складові частини, які необхідні для нормального функціонування всієї інформаційної системи:

- технічне забезпечення включає комплекс технічних засобів, а також відповідну документацію на ці засоби кошти та технологічні процеси.

Засоби комп'ютерної техніки. Комп'ютери будь-яких моделей (персональні та високопродуктивні, техніка, що забезпечує функціонування локальної мережі), які можуть об'єднуватися в локальні мережі можна віднести до технічного забезпечення. У Брагинівській селищній раді в наявності достатня кількість техніки, але деяка з них є застарілою. Застаріле обладнання вже не зможе відповідати удосконаленим моделям техніки. Це забирає час у працівників адміністрації, оскільки збільшується час на обробку інформації.

- Програмне забезпечення. Сукупність програм для реалізації цілей та завдань інформаційної системи, а також нормального функціонування комплексу технічних засобів, все це разом складають програмне забезпечення адміністрації.

Програмне забезпечення в адміністрації проходить оновлення до встановлених адміністрацією терміни. Системні та спеціальні програмні

продукти, прикладне програмне забезпечення (Windows, Office), а також технічна документація входять до складу програмного забезпечення Брагінівської селищної ради.

Організація інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування передбачає наявність сукупності відповідних технологій, заснованих на використанні тих чи інших засобів збирання, передачі, обробки, зберігання та надання інформації в процесі управлінської діяльності.

Безсумнівно, сучасні технічні засоби за своїм складом та функціональним можливостям дуже різноманітні та покривають весь спектр потреб в організації та інформаційному обслуговуванні управління. Вони в основному призначені для реалізації комплексних технологій обробки та зберігання інформації та є базою інтеграції всіх сучасних технічних засобів забезпечення управління.

Результати проведеного аналізу свідчать, що у Брагінівській селищній раді недостатню увагу приділено питанням інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Все це знижує авторитет адміністрації Брагінівської селищної ради, яка ускладнює процес обробки документації, що надходить до адміністрації.

Аналіз ступеню раціональності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними підрозділами виявив наступні недоліки даної системи: невідповідність функцій управління, обумовлених цілями підприємства та фактично виконуваних функцій; є функції, що не реалізуються; дублювання функцій.

Отже, істотно стримує розвиток інформаційних систем громади відсутність типових технічних рішень щодо створення автоматизованих систем обробки інформації для органів місцевого самоврядування.

Окрім того до певних труднощів призводить відсутність відділу інформаційного забезпечення, а саме: не в повному обсязі задовольняються потреби громади в інформаційних ресурсах, а також у наданні кваліфікаційних

послуг. Виявлено наявну застарілу комп'ютерну техніку, яка не відповідає потребам сучасного інформаційного забезпечення.

Висновки до розділу 2

1. У ході дослідження іноземного досвіду щодо інформаційного забезпечення органів державної влади встановлено, що інформаційне забезпечення та інформаційна підтримка державного управління можлива лише у рамках спільної діяльності держави, громадських організацій, бізнесу та населення. Щоб перейняти європейський досвід, необхідно спиратися на принципи впровадження інформаційно-комунікативних технологій у державне управління: у фундаменті економіки має бути не важка промисловість, а наукомісткі галузі; пріоритетний характер інформаційної інфраструктури; використання досягнень науково-технічної революції; бюджетне фінансування інформаційної діяльності.

2. Дослідження проводилось на основі даних Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області. Адміністративний центр знаходиться у с. Богинівка. В ході дослідження проведено SWOT – аналіз з метою визначення проблемних зон та окреслення основних шляхів удосконалення в роботі органів місцевого самоврядування Брагинівської селищної ради. На основі проведеного визначено, які ресурси задіяні в повній мірі та які сильні сторони є конкурентною перевагою громади. Описані шанси дозволили визначити можливості задля подальшого розвитку та усунення слабких сторін, а перелік критичних загроз дозволить вжити заходів щодо їх уникнення.

3. Проведений аналіз інформаційного забезпечення роботи Брагинівської селищної ради Синельниківськ недостатньо уваги приділено питанням інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Все це знижує авторитет адміністрації Брагинівської селищної ради, яка ускладнює процес обробки документації, яка надходить до адміністрації. Аналіз ступеню

раціональності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними підрозділами виявив наступні недоліки даної системи: невідповідність функцій управління, обумовлених цілями підприємства та фактично виконуваних функцій; є функції, що не реалізуються; дублювання функцій.

Окрім того до певних труднощів призводить відсутність відділу інформаційного забезпечення, а саме: не в повному обсязі задовольняються потреби громади в інформаційних ресурсах, а також у наданні кваліфікаційних послуг. Виявлено наявну застарілу комп'ютерну техніку, яка не відповідає потребам сучасного інформаційного забезпечення.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

3.1. Створення концепції інформаційної системи органів місцевого самоврядування

Величезний обсяг накопиченої в органах місцевого самоврядування інформації та швидке оновлення та поява нових технологій, які впроваджуються, в інформаційне забезпечення муніципального управління призвело до виникнення принципово нових завдань – задач з планування та координації подальшого розвитку інформаційного забезпечення. Це завдання покликано вирішити проблему з формування та впровадження Концепції інформатизації, в якій закладено основні кроки щодо подальшого розвитку.

Оцінюючи інформатизацію як процес, що сприяє зростанню ефективності у виробничій, соціальній, комерційній та управлінській сферах життєдіяльності суспільства, органи місцевого самоврядування, відповідно до Концепції, будуть проводити політику, спрямовану на:

- створення єдиного інформаційного поля як частини інформаційного простору громади, регіону та України;
- інформатизацію діяльності органів місцевого самоврядування;
- розширення та вдосконалення інфраструктури інформатизації;
- сприяння місцевому самоврядуванню у становленні муніципальних інформаційних систем;
- надання громадянам відповідних інформаційних послуг та забезпечення конституційного права на інформацію;
- сприяння господарюючим суб'єктам у створенні корпоративних інформаційних систем та інформатизації виробничої та комерційної діяльності;

- підтримку підприємств та організацій, які спеціалізуються у сфері інформаційних технологій.

Інформатизація діяльності органів місцевого самоврядування буде спрямовано підвищення ефективності прийняття управлінських рішень з урахуванням сучасних інформаційних технологій.

При створенні інформаційних ресурсів для забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування передбачатиметься можливість їхнього подвійного застосування - для безпосередніх потреб громадян та суб'єктів господарювання.

Основною метою інформатизації є створення на території громади єдиного інформаційного поля, що забезпечує підвищення ефективності функціонування соціальних, економічних та керуючих підсистем суспільства, а також реалізації конституційних прав громадян на задоволення інформаційних потреб.

Єдине інформаційне поле має структуру багаторівневої системи інформаційного забезпечення та взаємодії всіх суб'єктів інформаційних відносин, що діють на території громади. Відповідно до групування цих суб'єктів слід розглядати такі компоненти інформаційного поля як системи відносин:

- підсистема інформаційно-довідкового та аналітичного обслуговування органів місцевого самоврядування;

- підсистема інформаційно-довідкового обслуговування громадян;

- підсистема інформаційно-довідкового та аналітичного обслуговування суб'єктів господарювання.

Всі перераховані вище підсистеми відрізняються за складом функціональних компонент, але мають значне перетинання на рівні інфраструктурних компонент (інформаційні та комунікаційні ресурси).

Найбільш раціональним варіантом на першому етапі формування єдиного інформаційного поля є випереджальний розвиток інтегрованої системи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування

громади. Це завдання можна вирішити шляхом максимального використання можливостей існуючих інформаційно-обчислювальних систем представницьких та виконавчих органів (обласного та державного рівня, а також шляхом кооперації та координації робіт цих суб'єктів інформаційних відносин.

Метою Концепції є розробка програми побудови інтегрованої системи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування. Створення інтегрованої системи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування міста планується шляхом організації інформаційної взаємодії та інтеграції існуючих інформаційно-обчислювальних систем органів місцевого самоврядування [55].

Розробка такої системи має базуватися на основі спільного формування та використання уніфікованих (єдиних) міських інфраструктурних компонентів (системи інформаційних ресурсів, інформаційно-комунікаційної системи та єдиного організаційно-економічного механізму управління та ведення робіт з інформатизації). Досягнення цієї мети потребує скоординованого проведення робіт з низки напрямів.

3.2. Удосконалення системи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування

З метою вирішення зазначених вище проблем можуть бути застосовані наступні рекомендації:

1. Слід впровадити проєкт, під назвою: «Програма інформатизації Брагинівської селищної ради». Основним завданням програми інформатизації враховують наступні напрями: нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації в громаді; створення та розвиток інформаційної інфраструктури; інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, потреб населення, підприємств, установ та організацій.

Під інформатизацією ми розуміємо сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб, громадян та суспільства на основі створення, розвитку й використання інформаційних систем, мереж, ресурсів, інформаційних технологій, які ґрунтуються на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Завдання програми інформатизації враховують наступні напрями:

- нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації в громаді;
- створення та розвиток інформаційної інфраструктури;
- інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, потреб населення, підприємств, установ та організацій.

Запропонований проект Програми наведено у Додатку В

2. В ході проведеного дослідження нами було виявлено, що в селищній раді відсутній відділ, який окремо забезпечував інформаційне забезпечення органу місцевого самоврядування. Дану функцію покладено на спеціаліста з відділу правового та кадрового забезпечення. Саме тому з метою забезпечення ефективної інформаційної підтримки пропонуємо керівництву Брагинівської селищної ради створити відділ інформаційного забезпечення. Удосконалена структура наведена на рис.

Основними напрямками діяльності запропонованого структурного підрозділу є:

- інформаційне та документальне забезпечення діяльності селищної ради;
- пошук інформації, її аналіз, визначення основних джерел походження інформації, визначення інформаційних потреб;
- організація інформаційної взаємодії із громадою (налагодження зворотного зв'язку та діалогу з населенням громади);
- забезпечення інформацією ради та її виконавчих органів.

Рис. 3.1 Удосконалена структура адміністрації

Структура відділу інформаційного забезпечення може мати наступний склад:

- сектор інформаційно-документального забезпечення;
- інформаційно-аналітичний сектор;
- прес-служба;
- сектор інформатизації та захисту інформації;
- архів.

Основними завданнями відділу є :

– розробка та реалізація інформаційної політики органів місцевого самоврядування;

- інформування населення через засоби масової інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, про прийняті ними правові акти, про заяви, виступи, зустрічі голови ради, його заступників та начальників відділів та про інші заходи;

- формування сумісно з іншими структурними підрозділами органів місцевого самоврядування соціально-економічних та організаційних умов для функціонування ринку інформаційних послуг на території громади;

- аналіз і моніторинг громадської думки населення адміністративно-територіальної одиниці;

- інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності голови та органів місцевого самоврядування;

- комплексний захист інформації;

- інформатизація відділів ради;

- забезпечення інформаційних та документаційних технологій у відділах ради на базі сучасних програмно-технічних комплексів підготовки та обробки документів;

- вивчення ринка інформаційних послуг;

- збір первинної інформації;

- адміністрування офіційного веб-сайту ради;

- співробітництво з регіональними та державними інформаційними центрами, узагальнення та розповсюдження досвіду роботи з питань місцевого самоврядування.

В ході дослідження розроблено та запропонована посадова інструкція спеціаліста з програмного забезпечення, яка наведена у Додатку Д.

3.3. Напрями удосконалення механізмів реалізації державної інформації політики в Україні

Одним з найважливіших завдань органів публічного управління є створення на території України умов для поширення своєчасної, достовірної, повної, різнобічної інформації про політичні та соціально-економічні та інші події, явища та процеси, які відбуваються в регіонах та навколишньому світі. Відповідно, головним завданням є створення сприятливого іміджу територій, регіонів та України в цілому, залучення інвестицій у економіку та соціальну сферу держави.

Як свідчить досвід зарубіжних країн, інформаційна політика є ефективною лише тоді коли вона спрямована на підтримку економічної та, насамперед, соціальної політики, на згладжування соціальної напруги у суспільстві.

Окрім того актуальною є проблема, яка пов'язана з інформаційним супроводом діяльності органів державної влади та управління та із створенням відповідних умов для забезпечення органів державної влади достовірною, точною та своєчасною інформацією про життя в країні, регулювання взаємовідносин усіх суб'єктів суспільно-політичного життя. Крім того, при реалізації інформаційної політики в державі слід вирішити завдання щодо безпосередньої реалізації заходів концепції національної безпеки у сфері інформаційного обміну.

Важливим аспектом державної інформаційної політики є вдосконалення нормативно-правового забезпечення системи управління інформаційними ресурсами. Необхідно продовжувати роботу з розробки механізмів відповідності нормативно-правової та методичної бази інформаційної політики, яка регламентує процеси інформатизації та зв'язку в регіонах та держави в цілому.

Важливим аспектом реалізації інформаційної політики є забезпечення єдності технічних та інформативних вимог до розвитку та використання

державних інформаційних систем та ресурсів. Найважливішим аспектом реалізації інформаційної політики є інформатизація органів державної влади та управління. З метою ефективної інформатизації органів державної влади та управління, насамперед, необхідне розробка технологій роботи з документами. У цьому першочерговим стає завдання створення інтегрованої інформаційної системи документального забезпечення (електронного документообігу) органів державної влади.

Ці заходи приведуть і до більш ефективної реалізації іншої сторони інформатизації - до більш детальної розробки, а потім реалізації програм з розвитку інформатизації сфери управління у системі органів влади та управління, яка спрямована на підвищення якості державних послуг і постійне зростання ефективності діяльності органів влади.

Інформатизація систем управління призводить і до появи нової форми взаємодії органів управління з населенням — до віртуальної взаємодії. У зв'язку з цим інформаційна політика в Україні може бути реалізована, в тому числі, і у формі створення системи нормативно-методичних, організаційних і технічних заходів, що забезпечують перехід на електронну систему взаємодії органів влади з населенням, забезпечення каналу зворотного зв'язку для органів влади.

Отже, для проведення ефективної державної інформаційної політики у сфері інформатизації державного управління насамперед необхідно:

- чітке визначення цілей, завдань, орієнтирів та переваг держави в інформаційній сфері;
- формування системи нормативно-правового регулювання процесів інформатизації з урахуванням регіональних особливостей інформаційної взаємодії;
- створення системи узгодження процесів у інформаційній сфері між державними і регіональними органами структури державної влади;

- моніторинг на регіональному рівні розвитку інформаційної інфраструктури, виявлення основних тенденцій, розробка заходів оперативного регулювання та заходів впливу;
- недопущення монополізації інформаційного ринку, захист наукових центрів та виробничих потужностей від розвинених транснаціональних інформаційних корпорацій;
- оптимізація вирішення державних завдань у сфері інформатизації у масштабах країни;
- створення сприятливих умов для стандартизації та уніфікації програмних рішень;
- визначення головних структур щодо створення інформаційної інфраструктури та їх підтримка.

Інформатизація управлінських систем сприяє можливості обліку різної інформації в різних обсягах розробки управлінських рішень. Але, нерідко у внаслідок невідповідності наявної інформації програмному та інформативному забезпеченню виникають проблеми, які зменшують очікуваний ефект. Саме створення міжрегіональних інформаційних систем може стати дієвим рішенням зазначеної проблеми, оскільки такі системи здатні оперативно інтегрувати в себе розрізнені регіональні бази даних соціально-значущої інформації. Це допоможе усунути інформативну та програмну невідповідність, призведе до підвищення ефективності політики держави, що зумовлено більш повним обліком інформації при виробленні управлінських рішень.

Наступним напрямком удосконалення реалізації державної інформаційної політики є інформаційна підтримка діяльності суб'єктів господарювання в регіонах, зокрема в галузі забезпечення інформацією всіх видів їх діяльності.

Найважливішим аспектом реалізації державної інформаційної політики на всіх рівнях є розвиток системи електронного доступу громадян та суб'єктів господарювання до офіційних інформаційних ресурсів органів державної

влади та управління. Доступ до офіційних інформаційних ресурсів органів влади та управління призводить до зниження кількості посередників між владою та суспільством, усунення суб'єктивістських факторів у процесі передачі інформації від владних структур населенню.

Одним із механізмів, що мають велике значення у всіх галузях життєдіяльності суспільства, нині є впровадження та ефективне використання в документообігу цифрового електронного підпису. У зв'язку з цим, в рамках інформаційної політики потрібне створення системи центрів сертифікації електронного цифрового підпису, що надають, насамперед на користь громадян і органів державної влади. Ці заходи дозволять уникнути підробки документів, а також призведуть до згладжування наслідків, що виникають внаслідок цього.

У межах державної інформаційної політики необхідно ретельне планування процесу формування та використання інформаційних ресурсів різних банків даних, що потребує залучення значних коштів. У зв'язку з цим необхідним кроком є детальне опрацювання та ефективна реалізація фінансово-економічних методів регулювання діяльності всіх суб'єктів формуванню та використанню інформаційних ресурсів.

Отже, державна інформаційна політика є комплексною політикою, оскільки передбачає впровадження інформаційних технологій у всі сфери життєдіяльності, інформатизацію управлінських систем, діяльність яких тягне у себе соціально значущі наслідки.

Для реалізації зазначених державою цілей інформаційні технології повинні допомагати вирішувати такі завдання:

- цілеспрямовано впливати на суспільство з огляду на особливості тієї чи іншої вікової, соціальної, професійної, етнічної групи; специфіку того чи іншого регіону;
- забезпечити рівний доступ громадян до інформації;
- створити умови для двостороннього спілкування між владою та громадськістю.

Форми реалізації державної інформаційної політики різноманітні, вдосконалення їх має відбуватися постійно, комплексно, з урахуванням розвитку інформаційних технологій та специфіки різних галузей національної економіки та людської життєдіяльності.

Висновки до розділу 3

1. З метою удосконалення системи інформаційного забезпечення органу місцевого самоврядування на прикладі Брагинівської селищної ради розроблено Програму інформатизації Брагинівської селищної ради. Основним завданням програми інформатизації враховують наступні напрями: нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації в громаді; створення та розвиток інформаційної інфраструктури; інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, потреб населення, підприємств, установ та організацій.

2. З метою забезпечення ефективної інформаційної підтримки пропонуємо керівництву Брагинівської селищної ради створити відділ інформаційного забезпечення. Основними напрямками діяльності запропонованого структурного підрозділу є: інформаційне та документальне забезпечення діяльності селищної ради; пошук інформації, її аналіз, визначення основних джерел походження інформації, визначення інформаційних потреб; організація інформаційної взаємодії із громадою (налагодження зворотного зв'язку та діалогу з населенням громади); забезпечення інформацією ради та її виконавчих органів.

В ході дослідження розроблено та запропонована посадова інструкція спеціаліста з програмного забезпечення.

3. Удосконалення процесів реалізації державної інформаційної політики в Україні має сприяти: врахування у процесах розробки та прийняття органами державної влади та управління управлінських рішень етнічного,

релігійного та інших факторів, що становлять особливості того чи іншого регіону; підвищити відкритість органів державної влади та управління, а отже підвищити рівень довіри до держави; підвищення рівня освіти населення шляхом впровадження та широкого застосування сучасних інформаційних технологій; зниження у суспільстві соціальної напруги та забезпечення швидкого доступу до інформації.

ВИСНОВКИ

В ході дослідження було отримано наступні висновки.

1. Визначено, що поняття інформації передбачає наявність принаймні трьох об'єктів. До них відносять: джерела інформації, споживачі інформації та передавальне середовище. З точки зору забезпечення завдань системи місцевого самоврядування інформацію класифікують за такими ознаками: інформація прямого зв'язку; інформація зворотного зв'язку. Вся управлінська інформація має відповідати наступним вимогам: актуальність; достовірність; достатність; доступність; автентичність.

2. Констатовано, що інформаційне забезпечення є однією з найважливіших складових системи державного управління. Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування полягає в організації пошуку, збору, зберігання, обробки та передачі інформації з метою її використання для постановки та вирішення завдань управління. Організація інформаційного забезпечення пов'язана із вирішенням наступних взаємопов'язаних завдань: визначення складу інформації; визначення джерел та споживачів інформації, регламентація зв'язків між ними; підготовка інформації про бажаний та фактичний стан системи та її елементів, визначення відхилень; формалізація подання інформації; вибір та обґрунтування носіїв інформації; розробка методів пошуку, збору, обробки, зберігання та оновлення інформації; вибір та обґрунтування технічних засобів інформаційного забезпечення; визначення періодичності циркуляції інформації та форм її уявлення тощо.

3. Констатовано, що державна інформаційна політика містить у собі величезний потенціал дієвих механізмів та рішень, які здатні суттєво підвищити ефективність державного управління як у рамках зовнішньої політики, так і внутрішніх соціально-політичних процесів. З метою координації робіт з формування та розвитку єдиного інформаційного простору слід створити державний та регіональні центри інформатизації. Ці центри можуть також виконувати на відповідному рівні функції державного інформаційного реєстру та проводити роботи з інформаційно-довідкового

обслуговування юридичних та фізичних осіб, сертифікації систем та їх елементів, ліцензування інформаційної діяльності. Окрім того, слід розробити процедуру фінансування за окремими напрямками розвитку єдиного інформаційного простору, такими як розвиток державних та регіональних систем інформатизації, формування державних інформаційних ресурсів широкого використання, розвиток систем зв'язку тощо.

4. У ході дослідження іноземного досвіду щодо інформаційного забезпечення органів державної влади встановлено, що інформаційне забезпечення та інформаційна підтримка державного управління можлива лише у рамках спільної діяльності держави, громадських організацій, бізнесу та населення. Щоб перейняти європейський досвід, необхідно спиратися на принципи впровадження інформаційно-комунікативних технологій у державне управління: у фундаменті економіки має бути не важка промисловість, а наукомісткі галузі; пріоритетний характер інформаційної інфраструктури; використання досягнень науково-технічної революції; бюджетне фінансування інформаційної діяльності.

5. Дослідження проводилось на основі даних Брагинівської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області. Адміністративний центр знаходиться у с. Богинівка. В ході дослідження проведено SWOT – аналіз з метою визначення проблемних зон та окреслення основних шляхів удосконалення в роботі органів місцевого самоврядування. На основі проведеного визначено, які ресурси задіяні в повній мірі та які сильні сторони є конкурентною перевагою громади. Описані шанси дозволили визначити можливості задля подальшого розвитку та усунення слабких сторін, а перелік критичних загроз дозволить вжити заходів щодо їх уникнення.

6. Проведений аналіз інформаційного забезпечення роботи Брагинівської селищної ради дозволив дійти висновку, що недостатньо уваги приділено питанням інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Все це знижує авторитет адміністрації Брагинівської селищної ради. Як наслідок ускладнюється процес обробки документації, яка надходить до

адміністрації. Аналіз ступеню раціональності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними підрозділами виявив наступні недоліки даної системи: невідповідність функцій управління, обумовлених цілями підприємства та фактично виконуваних функцій; є функції, які не реалізуються; відбувається дублювання функцій. Встановлено також відсутність інформаційного забезпечення. А це, як наслідок, призводить до неповної задоволеності потреб населення громади в інформаційних ресурсах. Засвідчено наявність великої питомої ваги морально застарілої комп'ютерної техніки і як наслідок збільшується кількість проблем та ризиків, пов'язаних із захистом персональних даних.

7. З метою удосконалення системи інформаційного забезпечення органу місцевого самоврядування на прикладі Брагинівської селищної ради розроблено Програму інформатизації Брагинівської селищної ради. Основним завданням програми інформатизації є наступні напрями: нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації у громаді; створення та розвиток інформаційної інфраструктури; інформаційне забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування, відповідних потреб населення громади, установ та організацій.

8. З метою забезпечення ефективної інформаційної підтримки пропонуємо керівництву Брагинівської селищної ради створити відділ інформаційного забезпечення. Основними напрямками діяльності запропонованого структурного підрозділу є: інформаційне та документальне забезпечення діяльності селищної ради; пошук інформації, її аналіз, визначення основних джерел походження інформації, визначення інформаційних потреб; організація інформаційної взаємодії із громадою (налагодження зворотного зв'язку та діалогу з населенням громади); забезпечення інформацією ради та її виконавчих органів. В ході дослідження розроблено та запропонована посадова інструкція спеціаліста з програмного забезпечення.

9. В ході дослідження встановлено, що удосконалення процесів реалізації державної інформаційної політики в Україні має сприяти: врахування у процесах розробки та прийняття органами державної влади та управління управлінських рішень етнічного, релігійного та інших факторів, що становлять особливості того чи іншого регіону; підвищити відкритість органів державної влади та управління, а отже підвищити рівень довіри до держави; підвищення рівня освіти населення шляхом впровадження та широкого застосування сучасних інформаційних технологій; зниження у суспільстві соціальної напруги та забезпечення швидкого доступу до інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми державної інформаційної політики в Україні
URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/april08/3.htm>.
2. Андрєєва О. М. Аналіз поняття "інформації" при переході до інформаційного суспільства/ Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2003. Вип. 41, ч. 2. С. 295–297.
3. Березовська І. Р. Питання реформування законодавства в сфері забезпечення інформаційної безпеки України. 2013. С. 307–312
4. Березовська, Ю.В. Нормативно-правова база інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в сучасній Україні URL:: http://mdgukid.at.ua/publ/normativno_pravova_baza_informacijnog_zabezpechen_nja_organiv_miscevogo_samovrjaduvannja_v_suchasnij_ukrajini/1-1-0-7
5. Білоусько Т.М., Яковлева К.В. Інформаційні технології в діяльності органів виконавчої влади. 2016. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/3821/1/Info1702.pdf>
6. Блинова А. Понятие и содержание информационного обеспечения органов публичной администрации. Международный научно-практический правовой журнал. LEGEA SI VIATA. 12/2 (324). URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/17-21_6.pdf
7. Безпянська, Г. Класифікація документів. Секретар – референт. 2007 (січень). – С. 20 – 21.
8. Британ О.М. Значення інформаційного забезпечення у діяльності органів місцевого самоврядування. Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали XII Міжнарод. Науково-практичної Інтернет-конференції 28-29 жовтня 2021р. – Том 2. – Дніпро: Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2021. – С. 95-92-93.
9. Британ О.М. Інформаційне забезпечення діяльності в органах місцевого самоврядування Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в

умовах глобалізації: Матеріали 9-ї Наук.-практ. Інтернет-конф. – Дніпро, 20-21.11.2021: тези доповідей (Том 2). – Дніпро: Поліграфічний відділ ДДАЕУ, 2021. С. 54-55

10. Брожик, Л. Інформаційні технології та ефективність державного управління. Персонал. 2007. №8. С.81-85.

11. Бузулук О. Інформаційна діяльність органів місцевого самоврядування та утвердження громадянського суспільства. Вісник Львівського університету. 2013. Вип. 38.С. 114-119

12. Бутко М. П. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. II міжнародна наук.-практ. конф. "Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління". – К., 2001. – С. 35–40.

13. Василенко О.В. Автоматизація документообігу в органах державної влади URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2012-2/doc/5/01.pdf>

14. Величко В.О. Деякі питання інформаційного забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій. Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. – Х., 2000. Вип. 41. С. 67–70.

15. Величко В.О. Інформаційне забезпечення роботи місцевих органів виконавчої влади Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. – Х., 2003. Вип. 58. С. 34–39.

16. Вербін Є.В., Пінчук Ю.Б. Інформаційне забезпечення для обґрунтування раціональних рішень. Економіка та держава. 2006. № 2. С. 61–62.

17. Винокурова Ф. До питання особливостей ведення діловодства районних державних адміністрацій. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 2. С.16-19

18. Воронов М.П. Інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Збірник

наукових праць. – Х., 2001. – Вип. 2, ч. 2: Державне управління та місцеве самоврядування. – С. 106–108.

19. Галаган Л.М. Специфіка інформаційного забезпечення органів державної влади в Україні контексті впровадження електронного урядування. Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: міжнар. наук. конф. 2014. № 1. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/298> (дата звернення 08.11.2020).

20. Гнат В. Використання ІКТ для розширення доступу до урядової інформації. Вісник центру. Інформаційний бюлетень Міжнародного центру перспективних досліджень. 2003. 9 черв. № 191.

21. Горбата Л.П. Діяльність структурних підрозділів органів публічної влади в контексті забезпечення їх інформаційної відкритості. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. 2019. № 2. С. 42-47

22. Гончарова Т. Інформаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування України з визначення потреб територіальних громад щодо муніципальних послуг. Державе управління та місцеве самоврядування. 2013. Вип. 4(19). С. 288-299

23. Гучко Р.Ю. Нові інформаційні технології в управлінському процесі. URL:<http://kds.org.ua/blog/guchko-r-yu-tvorcha-robota-novi-informatsijni-tehnologii-v-suchasnomu-upravlinskomu-protsesi>.

24. Дацун, Я. Налагодження взаємодії органів державної влади з засобами масової інформації. URL: <http://kds.org.ua/blog/tvorcha-robota-na-temu-nalagodzheniya-vzaemodii-organiv-derzhavnoi-vladi-iz-zasobami-masovoi-in>

25. Дегтяр О. А. Інформаційно-комунікативна діяльність в державному управлінні як інструмент інтенсифікації соціального партнерства. URL:<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=623>.

26. Дегтяр О. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у діяльності органів державної влади. 2013. С. 30–36.

27. Денисенко М.П., Колос І.В. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством. Економіка та держава. 2006. № 7. С. 19–24.
28. Державна інформаційна політика та її правове забезпечення URL:http://www.pravo.vuzlib.org/book_z1189_page_21.html.
29. Децик О. Інформаційне висвітлення діяльності органів влади як предмет наукових досліджень. Державне управління : удосконалення та розвиток. 2013. № 8. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=609>
30. Дурман М.О., Тохтарова І.М. Відкриті дані як інструмент інформаційного забезпечення прозорості публічної влади. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування: електр. наук. фах. вид. / Херсон. нац. техн. ун-т. 2017. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ttpdu_2017_1_15.pdf (дата звернення 08.11.2020).
31. Дяченко, Н.П. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02\(10\)/14.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02(10)/14.pdf)
32. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування / Т.Камінська, А. Камінський, М.Пасічник та ін.; за заг.ред. С.А. Чукут. – К., 2008.– 200с.
33. Інформаційна відкритість органів місцевого самоврядування : посібник для муніципальних посадовців / К. Рубановський та ін. ; за заг. ред. О. Федорович. ГО «Агентство з розвитку приватної ініціативи». Івано-Франківськ, 2009. 96 с
34. Карпенко О., Дуда А. Інформаційно-комунікативна діяльність виконавчих органів місцевих рад в Україні. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 4. С. 133–140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2017_4_16 Клименко А.В., Гбур З.В. Інформаційне забезпечення органів публічної влади України. Інвестиції: практика та досвід. 2021. №5.С. 80-87

35. Коваль Р.А.. Інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади в умовах глобалізації на регіональному рівні. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2016. №1. С. 103—111
36. Коваль Р. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади / Р. А. Коваль // Теорія та практика державного управління : зб. наук. праць. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2006. – № 1 (113). – С. 223–226
37. Колеснікова М.В. Поняття, сутність та значення інформаційного забезпечення правоохоронних органів. Право і безпека. 2011. №5. С.116-119.
38. Куспляк І.С. Зарубіжний досвід впровадження технологій електронного урядування: уроки для України. URL:http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Perspekt/2011_2/Kusplyak.pdf
39. Макушев П. Персональні дані як елемент системи інформаційного забезпечення державної виконавчої служби України. Форум права. 2013. № 2. С. 333—339.
40. Меліхов К.В. Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення органів державної влади. Теорія і практика соціального управління. 2010. С.60-63.
41. Місцеве самоврядування та децентралізація. Законодавство (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук. – К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 80 с. URL: http://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/Miscevesa_movryaduvannya.pdf
42. Набока Л.В., Нікітенко О.Є. Сутність інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади в умовах розвитку інформаційного суспільства. Регіональне управління та місцеве самоврядування. Актуальні проблеми державного управління.2019. № 1 (55). С. 118-125.
43. Негодченко, В. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2016.№4. С.77-81.

44. Ожегов С.І Тлумачний словник російської мови (27-е видання) (російська мова). – 736 с.
45. Офіційний сайт Брагинівської селищної ради. URL: <https://ptrpbraginsil.dp.gov.ua/ua>
46. Пащенко Ю.В., Білоусько Т.М. Система інформаційно-аналітичної підтримки діяльності органів місцевого самоврядування. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8755/1/27-31.pdf>
47. Петрова І.О. Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування в сучасній Україні. Наукові праці. 2011. С. 45—48.
48. Пилипчук В.Г., Дзьобань О.П. Феномен інформації : історико-правові та філософські аспекти. 2015. № 1(13) С. 5-14
49. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. №2939-VI (2939-17). – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17> 28
50. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 травня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
51. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31 травня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 347.
52. Про інформацію: Закон України від 02.10.92 № 2657-XII (Ред. Закону від 25.06.2016) // Відомості ВРУ. – 1992. - №48. – Ст.650. - Режим доступу: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
53. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 №74/98-вр (ред. від 01.08.16). – ВВР. 1998. № 27-28. Ст.181. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
54. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 р.. Офіційний вісник України. 2002. № 1. Ст. 57
55. Про затвердження заходів і реалізації Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів: розпорядження

Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2003 р. No 828-р. URL: zakon.rada.gov.ua.

56. Про затвердження заходів і реалізації Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів. URL zakon.rada.gov.ua.

57. Прозорість органів влади: інформаційна наповненість офіційних веб-сайтів URL: <http://newcitizen.org.ua/news/prozorist-organiv-vladi-informaciyna-napovnenist-oficiynih-veb-saytiv>.

58. Пугач А. Шляхи удосконалення інформаційно-аналітичної діяльності в системі державного управління України. Вісник Національної академії державного управління. 2010. №4. С.94-101.

59. Тарасенко Р.Б. Інформаційне право: Навчально-методичний посібник / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. — 512 с.

60. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін. (2004). Основи інформаційного права України: навч. посіб. Київ: Знання. 274 с.

61. Чукут С. Сутність електронного уряду та принципи його організації. Вісник Української академії державного управління при Президентові України. 2003. № 2. С. 429–433.

62. Shannon C. E. A Mathematical Theory of Communication. Bell Systems Technical Journal. July and Oct. 1948 // Claude Elwood Shannon. Collected Papers. N. Y., 1993. P. 8-111.

ДОДАТКИ

Додаток А

Комплекс механізмів інформаційної взаємодії для різних видів інформації

Тип інформації	Види інформації	Інформаційна інфраструктура	Комунікаційні засоби донесення інформації
Інформація прямого зв'язку	Інформація про діяльність депутатів	Місця прийому депутатів, Ради	Зустрічі, стенди, ЗМІ, WEB - сайти
	Інформація про діяльність органів місцевого самоврядування	- Мережі інформаційних служб (управління по зв'язках з громадськістю, інформаційні відділи) - регіональні центри інформації	ЗМІ, WEB - сайти, зустрічі представників ОМС з громадою
	Інформація щодо адміністративних послуг структурних підрозділів виконавчих органів місцевого самоврядування	- Структурні підрозділи виконавчих органів місцевого самоврядування - регіональні центри інформації	Стенди, WEB - сайти
	Нормативно-правова інформація (рішення органів місцевого самоврядування)	- Мережі інформаційних служб - регіональні центри інформації	ЗМІ, WEB - сайти, брошури, лазерні диски, інформація з інформаційно-довідкових баз на електронних носіях
	Інформація про плани та програми соціально-економічного розвитку територій та людського розвитку громади	- Мережі інформаційних служб, - місця прийому депутатів - структурні підрозділи ОМС, що реалізують програми - бібліотеки - регіональні центри інформації	Стенди, брошури, ЗМІ, WEB - сайти, інформація з інформаційно-довідкових баз на електронних носіях
	Звіти про виконання місцевих програм та планів	- Мережі інформаційних служб - місця прийому депутатів - структурні підрозділи ОМС, що реалізують програми - бібліотеки - регіональні центри інформації - архіви	Стенди, брошури, ЗМІ, WEB - сайти, інформація з інформаційно-довідкових баз на електронних носіях
	Інформація для різних соціальних груп (молоді, жінок, підприємців, пенсіонерів тощо)	- структурні підрозділи ОМС, що реалізують програми відносно даної соціальної групи - громадські організації	Стенди, буклети, брошури, ЗМІ, WEB - сайти, інформація з інформаційно-довідкових

	Інформація для різних соціальних груп (молоді, жінок, підприємців, пенсіонерів тощо)	<ul style="list-style-type: none"> - структурні підрозділи ОМС, що реалізують програми відносно даної соціальної групи - громадські організації - держані організації - регіональні центри інформації 	Стенди, буклети, брошури, ЗМІ, WEB - сайти, інформація з інформаційно-довідкових бах на електронних носіях
Інформація прямого зв'язку	Соціальне інформування (для тих і про тих, хто потребує соціальної допомоги)	<ul style="list-style-type: none"> - структурні підрозділи ОМС, що сприяють вирішенню питань даної соціальної групи - державні організації, що опікуються даною соціальною групою - громадські організації 	Стенди, буклети, брошури, ЗМІ, WEB - сайти, інформація з інформаційно-довідкових систем на електронних носіях
	Просвітницька інформація щодо місцевого самоврядування	<ul style="list-style-type: none"> - Місця прийому депутатів - ради - виконавчі органи рад - громадські організації - бібліотеки 	Зустрічі депутатів, зустрічі посадових осіб ОМС з мешканцями міста, Брошури, ЗМІ, WEB - сайти
	Заяви, скарги, пропозиції громадян до депутатів	<ul style="list-style-type: none"> - Місця прийому депутатів - ради 	Особисті звернення, листи, зустрічі, електронна пошта
	Заяви, скарги пропозиції громадян до виконавчих органів влади	<ul style="list-style-type: none"> - Місця прийому депутатів - ради 	Особисті звернення, листи, зустрічі, електронна пошта
	Результати соціологічних, експертних опитувань інших форм врахування громадської думки	<ul style="list-style-type: none"> - Відділи по зверненням громадян ОМС 	Особисті звернення, листи, електронна пошта, ЗМІ
	Висновки та рекомендації "круглих столів", громадських слухань щодо вирішення актуальних питань громади	<ul style="list-style-type: none"> - Соціологічні центри - Громадські організації - Інформаційно-аналітичні відділи ОМС - Регіональні центри інформації 	Направлення до ОМС звітів та рекомендацій, ЗМІ, брошури, WEB - сайти, інформація з інформаційно-довідкових систем на електронних носіях
Інформація зворотнього зв'язку	Інформація щодо місцевих ініціатив громадськості	<ul style="list-style-type: none"> - Інформаційно-аналітичні відділи ОМС - Громадські організації - Осередки політичних партій - Регіональні центри інформації 	Внесення на розгляд ради, ЗМІ, WEB - сайти, інформація з інформаційних суспільних баз на електронних носіях
	Результати	<ul style="list-style-type: none"> - Інфраструктура 	Комунікаційні засоби в

Додаток Б

СЕЛИЩНА ПРОГРАМА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ БРАГІНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

І. Вступ

Серед напрямів формування та здійснення публічної політики на регіональному рівні в сучасних реаліях провідне місце в Україні має відводитися створенню умов для інноваційного розвитку економіки, соціального прогресу, задоволення інформаційних потреб у реалізації прав громадян, їх об'єднань, підприємств та організацій, місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування на основі формування і використання інформаційних ресурсів і сучасних технологій. Попередження потенційних та розв'язання існуючих проблем у розрізі зазначеного напрямку публічної політики може бути здійснене завдяки розробці та реалізації регіональних програм інформатизації. Власне, інформатизація й передбачає сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на формування умов для забезпечення потреб і реалізації прав громадян і суспільства на засадах створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, побудованих на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Селищна Програма інформатизації Брагинівської селищної ради (далі – Програма) визначає основні засади реалізації селищної політики у сфері інформатизації.

Програма також спрямована на подальший розвиток електронного урядування (далі – е-урядування) та електронної демократії (далі – е-демократія). Запровадження технологій е-урядування та е-демократії має на меті стимулювати політичну активність особистості та сприяти її політичній соціалізації. З іншого боку, на якісно новий рівень виходять відносини між органами влади і громадянами та бізнесом. Для координації своїх дій держава отримує максимально повні дані про позицію громадян, а останні мають відкритий доступ до офіційної інформації, можливість висловлювати свої побажання та слідкувати за їх виконанням, підтримувати реальний діалог з представниками влади в он-лайн-режимі, лобювати прийняття важливих законів чи рішень.

Програма також враховує положення щодо напрямів публічної політики в Україні, які знайшли відображення у законах України: "Про доступ до публічної інформації", "Про публічні закупівлі", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 "Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020", постанови Верховної Ради України від 31 березня 2016 року № 1073-VIII "Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України", постанові Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2016 року № 294 "Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України", розпорядженнях Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386-р "Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні", від 24 червня 2016 року № 474-р "Деякі питання реформування державного управління України".

У такий спосіб у межах реалізації Програми вирішуватимуться завдання переходу до орієнтованого на інтереси людей, спрямованого на розвиток інформаційного суспільства, відкритого та прозорого публічного управління, здійснення економічної діяльності на засадах результативності та ефективності, створення умов для розвитку як самої інфраструктури інформатизації, так і забезпечення сталого інноваційного розвитку громади в цілому.

Завдання програми інформатизації враховують наступні напрями: нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації в громаді; створення та розвиток інформаційної інфраструктури; інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, потреб населення, підприємств, установ та організацій.

У Програмі застосовуються такі терміни:

інформатизація – сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб, громадян та суспільства на основі створення, розвитку й використання інформаційних систем, мереж, ресурсів, інформаційних технологій, які ґрунтуються на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки;

інформаційна технологія – цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування;

засоби інформатизації – електронно-обчислювальні машини, програмне, математичне, лінгвістичне й інше забезпечення, інформаційні системи або їх окремі елементи, інформаційні мережі та мережі зв'язку, що використовуються для реалізації інформаційних технологій;

е-урядування – форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості і прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян;

е-демократія – форма суспільних відносин, за якої громадяни та організації залучаються до державотворення й державного управління, а також до місцевого самоврядування шляхом широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій;

електронна послуга – послуга, надана громадянам та організаціям у електронному вигляді за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (далі – е-послуга);

інформаційна інфраструктура – сукупність різноманітних інформаційних (автоматизованих) систем, інформаційних ресурсів, телекомунікаційних мереж і каналів передачі даних, засобів комунікацій та управління інформаційними потоками, а також організаційно-технічних структур, механізмів, що забезпечують їх функціонування;

інформаційне суспільство – орієнтоване на інтереси людей суспільство, в якому кожен міг би створювати й накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися, обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяти суспільному, особистому розвитку та підвищувати якість життя.

II. Стан і проблеми інформатизації громади

На сучасному етапі переходу світового співтовариства до інформаційного суспільства ступінь інтеграції до інформаційного простору та рівень використання інформаційних технологій постають безпосередніми чинниками економічного зростання, забезпечення соціально-економічної та політичної стабільності, запобігання виникненню екологічних катастроф.

Виконання завдань інформатизації здійснюється за такими ключовими напрямками:

формування та вдосконалення інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури громади;

формування системи електронних інформаційних ресурсів;

інформатизація пріоритетних напрямків соціально-економічного розвитку громади;

розвиток місцевої складової електронної інформаційної системи «Електронний уряд»;

створення мережі органів місцевої влади та локальних обчислювальних мереж, забезпечення функціонування існуючих систем.

Процес інформатизації в органах місцевого самоврядування громади відбувається наступним чином:

встановлено програму АІС, що дає можливість отримати оперативно об'єктивну інформацію, зменшити витрачання часу на підготовку довідок, складання статистичної та

іншої звітності для органів виконавчої влади, на підготовку відповідей на запити, а також не призводить до арифметичних помилок та до відсутності логічного контролю;

Невирішеними є наступні проблеми.

Відсутність відділу (сектору) інформаційно-комп'ютерного забезпечення органу місцевого самоврядування, призводить до труднощів у задоволенні потреб в інформаційних ресурсах і темпах розвитку інформатизації у громаді як через недоліки у самій структурній будові, так і через існуючі проблеми з кількістю та фаховим рівнем штатних працівників, особливо тих, на яких покладені додаткові обов'язки щодо робочої підтримки технічного стану комплексу програмно-технічних засобів. Велика питома вага морально застарілої комп'ютерної техніки. Збільшення проблем та ризиків, пов'язаних із захистом персональних даних.

III. Мета, завдання та пріоритетні напрями інформатизації громади

Метою Програми є забезпечення доступу громадян до процесів формування інформаційного суспільства через упровадження інноваційних підходів, інструментів та технологій електронного урядування, електронної демократії, інших сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій шляхом модернізації системи публічного управління соціально-економічним розвитком громади, розвитку інфраструктури відкритих даних, телекомунікаційного середовища та забезпечення рівності громадян незалежно від місця їх проживання в дотриманні їх конституційних прав.

Положення Програми мають передбачати:

сприяння розвитку нормативно-правової бази у сфері створення, розповсюдження й використання інформаційних ресурсів, а також надання електронних послуг;

забезпечення організаційних і фінансових засад для реалізації завдань та заходів Програми;

здійснення перерозподілу та концентрації ресурсів на користь найбільш актуальних і результативних напрямів інформатизації за результатами моніторингу виконання завдань;

надання пріоритету завданням інформатизації, що передбачають використання відкритого коду (вільне програмне забезпечення).

Цілями Програми є:

прискорення процесу розробки та впровадження сучасних інформаційно-інтелектуальних технологій у сферах: публічного управління, освіти, науки, охорони здоров'я, культури тощо;

підвищення якості адміністративних послуг (зокрема за критеріями доступності та зручності) через спрощення процедур їх надання на основі підходу "комплексна послуга за життєвими та бізнес-ситуаціями";

розширення доступу до інформації про діяльність місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування громади та надання можливості безпосередньої участі як інститутів громадянського суспільства, так і громадян у процесах прийняття управлінських рішень;

забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності публічних службовців і громадян, у тому числі шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та безперервності навчання;

сприяння міжнародній співпраці у галузі інформатизації, е-урядування та е-демократії;

поліпшення організаційної спроможності виконавчих органів ради щодо використання ІКТ в їх діяльності, впровадження і застосування технологій е-урядування та е-демократії;

підтримка розвитку спроможності Брагинівської селищної територіальної громади через використання сучасних ІКТ та впровадження типових рішень;

розвиток та поширення широкосмугової мультисервісної інфраструктури, у тому числі із застосуванням механізмів державно-приватного партнерства на всій території громади;

поширення технології бездротової мережі у роботі виконавчого комітету селищної ради;

створення комплексної системи захисту інформації територіальної громади, на інформаційні системи тощо;

підтримка працездатності та забезпечення функціонування існуючих систем підтримка існуючих інформаційних систем громади, існуючих телекомунікаційних сервісів та забезпечення функціонування захищених каналів зв'язку;

придбання засобів інформатизації для органів місцевого самоврядування громади, обладнання та ліцензійного програмного забезпечення;

поновлення ліцензій на використання раніше придбаного програмного забезпечення

IV. Принципи формування та виконання Програми

Програма як складова частина Національної програми інформатизації України спрямована на створення інформаційно-аналітичних систем та їх елементів за напрямками функціонування місцевих органів державної виконавчої влади (локальних обчислювальних мереж, програмно-технічних комплексів, баз даних тощо), розроблення та впровадження систем захисту інформації.

Реалізація Програми має здійснюватися з додержанням таких основних принципів:

погодженість пріоритетів інформатизації з основними напрямками соціально-економічного розвитку області та Національної програми інформатизації;

спадковість, поступовість і безперервність при реалізації завдань Програми на наступні роки;

випереджаючий розвиток нормативно-правової бази з урегулювання відносин учасників створення, розповсюдження й використання інформаційних продуктів і послуг;

моніторинг та оцінювання виконання завдань.

Успішність реалізації Програми забезпечується:

належним ступенем координації, розробки та реалізації програми інформатизації щодо цілей, етапів, ресурсів та об'єктів робіт;

належним рівнем організаційного і фінансового забезпечення реалізації завдань інформатизації;

ефективним управлінням ресурсами (їх перерозподілом та концентрацією на користь найбільш результативних напрямків інформатизації) на основі постійного моніторингу виконання завдань.

Виконання завдань Програми розраховано на 3 роки. Програма реалізується в один етап.

Передбачаються такі джерела фінансування Програми:

кошти селищного бюджету (у разі необхідності досягнення загальнообласних цілей кошти обласного бюджету на засадах співфінансування);

інші джерела, не заборонені чинним законодавством України.

V. Організаційне та методичне забезпечення Програми

Функції замовника та координація робіт щодо виконання завдань Програми покладаються на виконавчий комітет Брагинівської селищної ради.

Програма згідно з чинним законодавством може щороку корегуватися та затверджуватися в установленому порядку.

удосконалення стану інформаційної безпеки інформаційно-телекомунікаційних систем органів публічного управління громади; сприяння в організації широкосмугового доступу для користувачів і підвищення показників якості доступу до мережі Інтернет; технічна підтримка та модернізація існуючих автоматизованих інформаційно-комунікаційних систем, що використовуються органами публічного управління громади.

Пріоритетними напрямками Програми є:

1. Організаційне та методичне забезпечення Програми.
2. Упровадження технологій е-урядування в органах місцевого самоврядування громади та формування системи електронних інформаційних ресурсів на території громади.
3. Розвиток телекомунікаційного середовища громади та організація захисту інформації.
4. Підтримка працездатності та забезпечення функціонування існуючих систем.

Програмою передбачено виконання таких заходів:

Організаційне та методичне забезпечення Програми:
 проведення щорічної оцінки електронної готовності громади за визначеними показниками;
 щорічна інвентаризація інформаційних та програмно-технічних ресурсів усіх структурних підрозділів виконавчого комітету, органів місцевого самоврядування з урахуванням вимог нормативно-правових актів стосовно використання комп'ютерних програм;
 навчання фахівців виконавчого комітету селищної ради з питань електронного урядування та інформаційних технологій, у тому числі на базі спеціалізованих установ та підприємств,
 сприяння навчанню мешканців громади навичкам ІТ-технологій спільно з громадськими організаціями.

Упровадження технологій е-урядування в органі місцевого самоврядування громади та формування системи електронних інформаційних ресурсів громади:
 розвиток системи електронного документообігу;
 упровадження пілотних проектів із надання публічних послуг у громаді
 подальший розвиток центру адміністративних послуг громади із застосуванням віртуального офісу електронних адміністративних послуг громади;
 інтеграція віртуального офісу електронних адміністративних послуг Брагинівської селищної територіальної громади з державним порталом адміністративних послуг та іншими інформаційними системами;
 упровадження:
 створення системи реєстрів управління територіальною громадою;
 пілотних проектів планування, виконання та моніторингу селищного бюджету, моніторингу та підготовки інформації щодо процедур та договорів закупівлі товарів, робіт, послуг за державні кошти у Брагинівській селищній раді тощо;
 розвиток спеціалізованої інформаційно-аналітичної системи підтримки прийняття управлінських рішень на основі регіональної геоінформаційної системи;
 відкриті дані: запровадження та розвиток регіонального порталу відкритих даних, створення регіонального реєстру наборів відкритих даних, запровадження пілотних проектів зі створення інструментів (сервісів) на базі відкритих даних тощо;
 запровадження та розвиток проектів електронної демократії;
 співфінансування спільних проектів (програм), спрямованих на розвиток е-урядування, з державними, міжнародними, громадськими організаціями (фондами);
 створення інтегрованої платформи Інтернет-порталів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

VI. Очікувані результати реалізації Програми

Найважливішими наслідками інформатизації, які визначають успіх у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку, є упровадження технологій е-урядування та побудова сучасної системи державного управління, розвиток телекомунікаційного середовища, створення потужних інформаційних ресурсів, надання електронних адміністративних (державних) послуг, розвиток пріоритетних напрямів економіки та соціальної сфери, надання громадянам рівного якісного доступу до інформації про послуги закладів освіти, охорони здоров'я, державних установ, сприяння становленню інформаційного суспільства.

Результатами практичного впровадження завдань Програми стане:

подальший розвиток телекомунікаційного середовища громади, підключення широкосмуговими каналами до корпоративної мережі органів влади області, що дасть можливість у повному обсязі користуватися послугами електронної пошти і доступом до мережі Інтернет, підключення до системи регіональних інформаційних ресурсів;
 забезпечення ефективного впровадження Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг" в органах місцевого самоврядування громади. Впровадження системи електронного документообігу й електронного цифрового підпису в органах місцевого самоврядування;
 підвищення оснащення місцевих органів влади засобами інформатизації;
 впровадження сучасних систем електронного урядування в діяльність органів місцевого самоврядування, перехід до надання адміністративних послуг в електронному вигляді.

Застосування передових інноваційних технологій у рамках виконання заходів Програми дозволить забезпечити подальший розвиток інформаційного суспільства у Брагинівській селищній територіальній громаді, інтегрувати громаду до світового простору та прискорити сталий економічний розвиток.

Секретар ради

ПЕРЕЛІК
завдань і заходів програми інформатизації у Брагинівській селищній раді

Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Зміст заходів Програми з виконання завдання	Відповідальні за виконання	Строки виконання	Очікуваний результат виконання заходу, в тому числі за роками виконання
1. Організаційне та методичне забезпечення Програми	1) Проведення щорічної інвентаризації інформаційних та програмно-технічних ресурсів усіх структурних підрозділів виконавчого комітету селищної ради з урахуванням вимог нормативно – правових актів з використанням комп'ютерних програм	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради, структурні підрозділи	2022-2024 роки	Створення та актуалізація реєстру інформаційних ресурсів
	2) Організація навчання, фахівців органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, у тому числі на базі спеціалізованих установ та підприємств, з питань електронного урядування та інформаційних технологій. Постійне підвищення кваліфікації фахівців Брагинівської селищної ради (адміністраторів мереж та баз даних, захисту інформації тощо). Сприяння навчанню мешканців громади навичкам ІТ-технологій спільно з громадськими організаціями	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради	2022-2024 роки	Забезпечення дотримання вимог типових посадових інструкцій державних службовців щодо обов'язкового володіння інформаційно-комп'ютерними технологіями, підвищення інформаційної грамотності та культури користувачів, їх кваліфікації
2. Упровадження технологій е-урядування в селищній раді	1) Розвиток системи електронного документообігу	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради	2022-2024 роки	Забезпечення ефективного впровадження Закону України „Про електронні документи та електронний документообіг” у селищній раді та її виконавчому комітеті.
	2) Розвиток центру надання адміністративних послуг виконавчого комітету Брагинівської селищної ради з використанням системи «Регіональний віртуальний офіс електронних адміністративних послуг»	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради, Центр надання адміністративних послуг	2022-2024 роки	Розвиток віртуального офісу електронних адміністративних послуг, проекту «Адміністративні послуги: спрощений доступ через пошту»
	3) Упровадження пілотних проєктів системи інформаційно – аналітичного забезпечення селищної ради та її виконавчого комітету	Структурні підрозділи виконавчого комітету	2022-2024 роки	Підвищення ефективності роботи селищної ради
	4) Запровадження та розвиток проєктів е-демократії	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради Структурні підрозділи виконавчого комітету	2022-2024 роки	Підвищення ефективності роботи селищної ради
3. Підтримка працездатності та забезпечення функціонування існуючих систем	1) Підтримка безперебійного функціонування існуючих інформаційних систем	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської і селищної ради. Фінансовий відділ	2022-2024 роки	Забезпечення функціонування інформаційних систем

	2) Придбання засобів інформатизації для органів місцевого самоврядування, удосконалення локальної мережі, забезпечення функціонування Веб-сайту громади	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради. Фінансовий відділ	2022-2024 роки	Оснащення сучасною комп'ютерною технікою Брагинівської селищної ради
	3) Придбання, поновлення обладнання та ліцензійного програмного забезпечення	Загальний відділ виконавчого комітету Брагинівської селищної ради. Фінансовий відділ	2022-2024 роки	Дотримання вимог законодавства у сфері ліцензування програмного забезпечення

Секретар ради

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ спеціаліста з інформаційного забезпечення

1. Загальні положення.

1.2. У своїй роботі спеціаліст з програмного забезпечення керується Конституцією України, Указами Президента України, постановами та розпорядженнями Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, даною посадовою інструкцією.

1.3. Щодо етики спеціаліст з програмного забезпечення зобов'язаний :

- сумлінно виконувати свої службові обов'язки;
- шанобливо ставитись до громадян, керівників і співробітників,
- дотримуватися високої культури спілкування;
- не допускати порушень прав і свобод людини та громадянина;
- своєчасно й точно виконувати рішення державних органів чи посадових осіб, розпоряджень і вказівок своїх керівників;
- виявляти ініціативу і творчість у роботі.

1.4. Виконує роботу адміністратора сайту.

1.5. Адміністратор сайту Берегинівської селищної ради. Підпорядковується селищному голові.

2. Завдання та обов'язки.

2.1. Розробка, впровадження та постійне поновлення офіційного Веб-сайту Берегинівської селищної ради.

2.2. Перевірка умов оптимізації та сумісності з основними версіями браузерів.

2.3. Тестування на сумісність з основними операційними системами.

2.4. Перевірка на сумісність скриптів з операційними системами та браузерами.

2.5. Постійна робота над удосконаленням дизайну Веб-сайта.

2.6 Робота з текстами: видалення застарілої інформації, обробка та внесення актуальної інформації до сайту Берегинівської селищної ради.

2.7. Тестування додатків (форуми, голосування, чати, дошки об'яв, форми зворотного зв'язку тощо).

2.8. Постійне вивчення новітніх практик в галузі веб-програмування.

2.9. Надавати консультації співробітникам, які використовують розроблені програмні системи.

2.10. Оволодіння новими методами програмування, новими операційними системами.

2.11. Надання консультацій по технічному, програмному забезпеченню.

2.12. Своєчасне тестування та забезпечення ремонту у разі потреби технічних засобів.

2.13. Оновлення програмних засобів на комп'ютерах Берегинівської селищної ради.

2.14. Освоєння програм загального призначення для удосконалення роботи операційних систем.

2.15. Підвищення кваліфікації, використовуючи мережу Інтернет, та самостійне вивчення відповідної літератури.

2.16 Відповідає за розробку та реалізацію ІТ- плану Березинівської селищної ради.

2. Права.

3.1. Надавати пропозиції з приводу представлення інформації у мережі Інтернет.

3.2. Надавати пропозиції з питань використання засобів обчислювальної техніки.

3.3. Одержувати від відділів необхідну інформацію для представлення на сторінках сайту.

3.5. Перевіряти робочий стан комп'ютерної техніки, у разі потреби проводити профілактичні дії.

4. Несе відповідальність за :

4.1. Якість і своєчасність виконання завдань, покладених на нього цією посадовою інструкцією.

4.2. Підтримку у робочому стані сайту Березинівської селищної ради.

4.4. Порухення Закону України „Про інформацію” щодо захисту і надання інформації з обмеженим доступом або конфіденційної інформації.

Кваліфікаційні вимоги.

Освіта вища стаж роботи за фахом - не менше 2- років, знання операційних систем та програм для розробки і підтримки сайтів у робочому стані.

З посадовою інструкцією ознайомлений